

COVID 19 SALGINININ 1 AYLIK BİLANÇOSU 11 MART - 11 NİSAN

EMEK

KADIN MÜCADELESİ

GIDA&TARIM

EKOLOJİ

COVID 19 SALGINININ 1 AYLIK BİLANÇOSU

GELİŞMELER
ANALİZLER
VERİLER
YORUMLAR

İÇİNDEKİLER

1 **GİRİŞ**
COVID 19 SALGINININ 1 AYLIK BİLANÇOSU

6 **İLK VAKANIN ÖNCESİNDEN BAŞLAYARAK**
İKTİDAR CEPHESİNDEN YAPILAN AÇIKLAMALAR

20 **EMEK**
SERMAYENİN ÇARKI DÖNSÜN DİYE
İŞÇİLER RİSK ALTINDA

23 **GÜN GÜN İŞÇİ EYLEMLERİ**
ÜCRETLİ İZİN, GÜVENCELİ ÇALIŞMA

28 **SENDİKALAR**
KONFEDERASYONLARIN AÇIKLAMALARI

36 **ÖNE ÇIKAN İŞÇİ EYLEMLERİ**
FİİLİ EYLEM, İŞYERİ EYLEMİ, ÇALIŞMADAN KAÇINMA

37 **İŞÇİ CİNAYETLERİ**
İŞÇİLER ÇALIŞIRKEN ÖLMEYE DEVAM EDİYOR

45 **İKTİDAR NE ADIM ATTI?**
PATRONLAR KORUNDU, İŞÇİLER ÇALIŞMAYA MAHKUM

47 **KADIN MÜCADELESİ**
KADINA YÖNELİK EV İÇİ ŞİDDET ve
EKONOMİK ŞİDDET ARTTI

57 **GIDA, TARIM ve HAYVANCILIK**
GIDA KRİZİ KAPIDA MI?

65 **EKOLOJİ**
VİRÜS BAHANE, RANT ve YIKIM ŞAHANE

GİRİŞ

COVID 19 SALGINININ 1 AYLIK BİLANÇOSU

Halkevleri olarak Koronavirüs salgını sürecinden bu yana birçok konuda uyarılarda, önerilerde bulunduk. Koronavirüs salgını mutlaka tek başına bir sağlık sorunu ya da doğal afet olarak görülmemelidir. Sebepleri ve sonuçlarını değerlendirmesek çözümü konusunda başarı elde etme şansımız olmaz. Üretim ve dolaşım sisteminden başlayarak emek sömürü sürecine kadar kapitalizmin çürümesinin, virüsün dünyadaki yayılım hızını artırdığı bir gerçektir. Kapitalizmin kendi içinde üreteceği çözümlerin sorunu çözemeyeceği aşikardır.

“Virüsle sadece şahsım mücadele eder”

Türkiye’de de sorun aynıdır. Neoliberal politikaların gerici izdüşümleri, bugüne kadar gelinen süreçte halka güven vermedi. AKP iktidarının ve Erdoğan sürecin en başından yani ocak ayından bu yana hiçbir zaman virüsle mücadeleye öncelik vermedi. Erdoğan, “Üretim devam etmeli!” fikrinin etrafında adeta krizi her açıdan fırsata çevirme derdine düştü. Krize karşı alınan ekonomik tedbirleri sermayeden yana aldı. Sosyal devlet anlayışının yakınından bile geçmedi. “Dayanışma kampanyaları” ile halkın cebine yine el attı. Özellikle kendi taraftarı birçok kesim istemese de kampanyalara katılmaya zorlandı. Muhalefet partilerinin belediyelerine her türlü baskıyı yaptı. HDP’li belediyelere kayyım atamaya devam etti. CHP’li belediyelerin yardım kampanyalarını yasakladı.

Devletin işçi sınıfına desteği onları daha fazla borçlandırmak:

“Kredi çekin, kredi çekin yine kredi çekin”

İktidar toplumu katmanlara böldü. 65 yaş üzeri olanlara ve 20 yaş altında olanlara sokağa çıkma yasağı koydu. Çalışmak için ofise gitmesine gerek olmayanları evde köleleştirmenin önünü açtı. Kalanları ise işe gitmeye mecbur bıraktı. Mecbur bıraktıkları işçilere ise hiçbir hak sağlamadı. İşçilerin işe gidiş-gelişleri, işyerlerindeki sağlık koşulları, psikolojik olarak yaşadıkları korkuları konusunda hiçbir adım atılmadı. 200 bin esnaf konulan yasaklarla işyerini kapatmak zorunda kaldı. Yüzbinlerce emekçi işsiz kaldı. Açık kalan esnafın geliri ciddi oranlarda düştü. İşsizlere ve esnafa iktidarın tek önerisi kredi çekmeleri oldu.

Her açıklanan pakette kredi çeşitleri sunuldu. Bankalar hafta sonu bile çalıştırılmaya başladı. Bu arada iş cinayetleri, işyerlerinde hak gaspları ara vermeden devam etti. "Her koşulda üretime devam edeceğiz" anlayışı ve patronlardan yana alınan iktidar tavrı işçiler arasında ciddi tepkilere neden oldu. Birçok işyerinde irili, ufaklı eylemler, hak kazanımları oldu.

Virüse karşı en etkili araç; din

Okulların tatil edilmesi ve uzaktan eğitime geçilmesini fırsata çeviren iktidarın EBA TV üzerinden yayınladığı videolar büyük tepki aldı. Aynı biçimde camilere gidilmesi yasaklanmışken Beştepe Millet Camii'nden yapılan Cuma Namazı şovu toplumun birçok kesiminden tepki aldı. Umre'den dönen 21 bin kişinin karantina koşulları uygulanmadan memleketlerine gönderilmeleri ve bu kişilerin olduğu bölgelerde Koronavirüs salgınının daha hızlı yayılması ve bazı köylerin karantinaya alınması da tepkiyle karşılanan bir başka gelişmeydi. Son zamanlarda ise her akşam camilerden yükselen dua sesleri hükümetin tepki almasına sebep oluyor.

Kadına Yönelik Şiddete Karşı 6284 Uygulanmalı

Evde kal çağrıları başladığından beri kadınlar, kendilerine şiddet uygulayan erkeklerle aynı evde kalmaya zorlanıyor. Korona salgınını fırsat bilen kadın düşmanı AKP, 6284 sayılı yasayı esneterek, şiddet uygulayan erkeği evden uzaklaştırmamanın yollarını arıyor. Son bir ayda 29 kadın öldürüldü. 18 kadının evinde öldürülmesi ise ev içi şiddet artışının en büyük göstergesi oldu. Kadına yönelik şiddetin önlenmesi için kadın örgütlerinin 6284 sayılı yasanın uygulanması yönündeki ortak çağrıları devam ediyor.

Talancılara, yağmacılara fırsat doğdu

Kanal İstanbul gibi toplumun çoğunluğunun rızası olmayan bir projenin ihalesi ise tüm tepkilere rağmen sonuçlandırıldı. Nükleer santral inşaatı ara vermeksizin sürdürülürken itiraz edilen birçok termik santral işletilmeye devam ediyor. Yeni termik santraller için ise ihaleler açılıyor. Köylerinin, doğalarının katliamına karşı dur demek isteyen köylüler ise jandarma kuvvetiyle durduruluyor, gözaltına alınıyor, köylerin giriş ve çıkışları kapatılıyor. Sokağa çıkma yasakları konusunda ise mahalle aralarına baz istasyonu dikmek, Salda Gölü'ne iş makineleri sokmak gibi fırsatçılıklar yapıldı.

Gıda krizi kapıda

Beklenen en büyük krizlerden biri olan gıda, tarım ve hayvancılık alanında ise hala ciddi bir adım atılmış durumda değil. COVID 19 süreci öncesi şirketlerin talepleri ve ihracat bazlı belirlenen üretim planlaması hala aynı şekilde devam ettiriliyor. Tarım ve Orman Bakanlığı'nın aldığı önlemler işin özünden çok uzakta ve sadece rant oluşturmaya yönelik planlamalar olarak tepki alıyor. Mevsimlik ve göçmen işçilerin

durumu ise hala belirsizliğini koruyor. İçişleri Bakanlığı tarafından düzenlenen mevsimlik işçilerin seyahat engelini kaldırmaya yönelik düzenlemeler güven vermiyor. Arıcılık, mercacılık vb. hayvancılık yapanların durumları için de çeşitli güven vermeyen düzenlemeler yapıldı.

Onlar değişmiyorsa biz değistirelim!

Çeşitli açılardan son 1 aylık süreci kaba hatlarıyla toparlamaya çalıştık. Bu çalışma daha çok kenara aldığımız not gibi düşünölmelidir. Halimiz ahvalimiz budur. Salgına karşı mücadele kısmında salgının yayılmaması için kişisel tedbirler aldık. Kendimizi virüsten korumaya çalışıyoruz. Peki bu manzarayı görünce koruyabileceğimize inancımız artıyor mu?

Erdoğan ve AKP İktidarı gericilik soslu neoliberal politikalar üretmeyi sürdürüyor. Salgın öncesinde ne yapıyorlar ise ara vermeden devam ediyorlar. Yine emek düşmanı sermayeden yanalar. Yine doğa düşmanı yağmacı ve talancılar. Yine kadın düşmanılar. Yine baskıcı ve faşistler. Yine gerici ve ayrımcılar.

Değişimi başkasından beklemek yerine kendimizden başlatmalıyız. Sistemi değistirecek anahtar bizlerin elinde. Salgının nedeni kapitalizmdir. Kapitalizm olduğu sürece felakete süröklenmeye devam edeceğiz. Dur deme zamanımız çoktan geldi. Onurlu bir mücadele tarihiyle hep halkının yanında olan Halkevleri salgına karşı mücadelenin ön safalarında olacaktır.

Hazırladığımız bu raporda amacımız salgın gündemi nedeniyle iktidar tarafından görünmez hale getirilen gündemleri görünür kılmak.

Bu çalışmamız, haftalık e-bölden biçiminde devam edecektir

Şimdiden iyi okumalar dileriz.

İLK VAKANIN ÖNCESİNDEN BAŞLAYARAK İKTİDAR CEPHESİNDEN YAPILAN AÇILAMALAR

COVID 19 salgınının Sağlık Bakanlığı nezdinde ilk gündem olduğu gündün bugüne kadar yapılan açıklamaları topladık. Sağlık Bakanı ilk açıklamayı 24 Ocak'ta yaparken ilk vakanın ortaya çıktığı 11 Mart tarihine kadar yaptığı 10 açıklamada da hazır olduğu imajı çizmeye çalıştı. Oysa salgınla mücadelenin bugününden bakıldığında alınan tedbirlerin ne kadar eksik ve işin ciddiyetinden uzak olduğunu anlamak mümkün oluyor.

Çin'den hava yolu ile gelenler ve İran sınırındaki 3 sınır kapısından kara yolu ile geçenler sadece termal kameradan geçirilmiş, ya da sağlık ekiplerince ateşlerine bakılmak suretiyle kontrol edilmiş. Benzer biçimde Koca, Umre'den ilk dönen 13,834 vatandaşın sadece sağlık muayenesinden geçirildiğini, karantinaya alınmadan memleketlerine gönderildiğini açıkça belirtiyor. Özellikle Çin ve İran gibi virüsün ilk yayılım gösterdiği bölgelerden gelenlerin test yapılmadan, herhangi bir karantina işlemine uğramadan serbest bırakılmaları işin ne kadar ciddiye alındığını açıkça gösteriyor.

Sürecin başında Sağlık Bakanı tarafından bahsedilen test merkezlerinin sayısının artırılması, pandemi hastanelerinin belirlenmesi, sahra hastanelerinin yerlerinin tespit edilmiş olması, yeterli koruyucu malzeme stokunun hazır olması, yerli test kiti geliştirilmesi üzerine yapılan çalışmalar konusundaki açıklamaların hiç birinin ise gerçeği yansıtmadığı pandemi sürecine girildikten sonra açığa çıkmış oldu.

Şimdi sizleri tarih, tarih topladığımız Sağlık Bakanlığı açıklamaları ile baş başa bırakıyoruz.

Sağlık Bakanı Fahrettin Koca, ilk koronavirüs açıklamasını 24 Ocak'ta yaptı

“Dünya Sağlık Örgütü (DSÖ), bu virüsle ilgili ‘uluslararası kamu sağlığı acil durumu’ ilan etmek için erken olduğunu bildirdi. Ancak biz, virüsün farklı ülkelere yayılması üzerine, çarşamba günü bakanlığımızda Bilim Kurulunu toplayarak risk değerlendirme toplantısı yaptık ve kurulun tavsiyeleri doğrultusunda önlemlerimizi hayata geçirmeye başladık.

Hastalıkla ilgili gelişmeleri ve yayılımını uluslararası kuruluşlarla iş birliği içerisinde yakından takip ediyoruz. Bu çerçevede tanı, önlem, olası vakada uygulanacak prosedürler, korunma ve kontrol önlemleri ile ilgili bir rehber hazırlayarak bugün yayımladık.

Çarşamba gecesinden itibaren Çin'den gelen uçuşlarla ülkemize giriş yapan yolcuların, uçaktan inişte termal kameralarla taramasına başladık. Şu ana kadar havalimanındaki taramalarda herhangi bir şüpheli vakaya rastlamadık. Sıradan bir grip de ateş başta olmak üzere benzer bulgulara sebep olabilir. Bu noktada basın mensuplarımızdan istirhamımız, bu haberler konusunda sorumlu davranmaları ve şüpheli durumlarda tıbbi neticeyi beklemeden acele haberler yapmamalarıdır.

Sağlık Bakanlığı olarak halk sağlığını ilgilendiren her konuda, son derece açık şekilde kamuoyuna uyarılarımızı yapıyoruz. Bu açıklamaları, elbette neticelerimizi kesinleştirmek koşuluyla, mümkün olan en hızlı şekilde yapıyoruz."

İkinci açıklama 31 Ocak'ta geldi. Koca, Bilim Kurulu toplantısının ardından açıklama yaptı

"Çin'den gelen tüm uçuşlar için bulaşıcı hastalık kontrol önlemlerini devreye soktuk. Havayolu şirketleri, tur operatörleri ve turizm şirketlerine yönelik bilgilendirmelerimizi yaptık. Çin'den gelen uçuşlarla ülkemize giriş yapan yolcuları, uçaktan inişte termal kameralarla tarıyoruz."

*11 bin yolcu tarandı.

*THY 9 Şubat'a kadar Çin uçuşları durduruldu.

Çin'den getirilecek vatandaşlar 14 gün süreyle gözlem altında tutulacak.

2 Şubat tarihli Bilim Kurulu'nun ardından yapılan açıklama:

*Wuhan'dan tahliye edilenlerin sağlık durumu iyi

5 Şubat'taki Bilim Kurulu toplantısının ardından yapılan açıklama:

"Piyasada maskelerde fiyatların giderek arttığını da gözlemliyoruz. Bu konuda özellikle İlaç ve Tıbbi Cihaz Kurumuna ve Bakanlığımıza yoğun şikayetlerin yapıldığını görüyoruz. Ticaret Bakanlığımızla da iletişim halindeyiz. Vatandaşlarımıza Tüketici Hakem Heyetlerine başvurmalarını öneriyoruz. Bakanlık olarak Ticaret Bakanlığıyla birlikte bu konunun yakın takipçisiyiz."

"Şu dönemde özellikle tanı kitiyle ilgili Bakanlık olarak bir çalışma içindeyiz. Tanı koymak üzere geliştirilen bir yerli kit üzerinde çalışılıyor. Onunla ilgili gelişmeyi zannediyorum haftaya aktarabilirim. Aşılarla ilgili genel olarak bir yaklaşımımız var. Şu an koronavirüse özel olarak bir çalışmamız yok ama üniversitelerimizle iş birliği içinde bunu da hızla başlatma niyetini taşıyoruz."

Koca, 7 Şubat'ta yeni tedbirleri açıkladı:

“Çin’den gelen 61 kişinin hiçbirinde Koronavirüs enfeksiyonuna rastlanmadığını açıklamak istiyorum.”

“Çin uçuşlarını geçici olarak durdurduktan sonra bilim kurulumuzun kararıyla tüm uluslararası havalimanlarında yurt dışından gelen yolcuları termal kamera ile kontrol ediyoruz. Şu an 17 havalimanımızda yürüttüğümüz taramalarda herhangi şüpheli yolcuya rastlanmadığını söylemek istiyorum.”

“Çin’den ülkemize gelecekler 14 gün süreyle izinli olacak”

19 Şubat'taki Bilim Kurulu toplantısı sonrası yapılan açıklama:

“Tedavi için gerekli serum stokumuz ecza depolarımızda mevcut olup üretilen bu ürünler için çok hızlı ülkemizde üretim yapılabilmesi de planlandı. Antiviral ilaç stokumuzun da yeterli bir şekilde Halk Sağlığı depomuzda mevcut olduğunu özellikle ifade etmek istiyorum. Pandemi Eylem Planı’nda karantina amaçlı kullanabileceğimiz sağlık tesislerimizi de belirlediğimizi ifade etmek istiyorum. Burada tehdit zamanlarında buna göre yapılanmalarını ve nasıl çalışacaklarına dair planlarımızın da hazır olduğunu, özellikle hastane kapasitelerinin yetersiz kalabileceği durumlarda istediğimiz yere kurabileceğimiz 50 yataklı 48 sahra hastane-miz mevcut. Bu hastanelerin kurulması da 24 saatte olabilmektedir.”

21 Şubat'taki Bilim Kurulu toplantısı sonrası açıklama:

Özellikle sınır kapılarında, valilikler ve sağlık teşkilatının bu noktada zaten daha önce bilgilendirildiğini ve eğitimlerin de bu süreçte tamamlandığını anlatan Koca, “Biz bu hudut kapılarımızda 24 saat sağlık personeli bulunduruyoruz. Dün gecedan itibaren İran’dan gelen bütün yolcuları pasaport kontrolünden önce olmak üzere sağlık personelimiz sağlık kontrolünden geçirmeye başladı. Dünden bu yana özellikle hasta olan, ateşi olan veya öksürük, burun akıntısı, hapsirik, halsizlik, solunum sıkıntısı gibi hastalık belirtisi olan yolcuları sınırdan içeri almamaya başladık” değerlendirmesinde bulundu.

“İranlı yolculardan sağlıklı olduklarını belirtir belge alınacak”

Koca, İranlı yolculardan sağlıklı olduklarını belirtir bir resmi bir belge talepleri olduğunu belirterek, “Bu talebimiz uygun görüldü, pazar akşamından itibaren devreye girmiş olacak. Sınır kapılarında yolculara, İngilizce ve Türkçe broşürlerin yanında Farsça bilgilendirme broşürleri de bugünden itibaren eklendi” şeklinde konuştu.

24 Şubat'ta Suriye ve İran sınırları kapatıldı.

“İran’la 3 adet kara hudut kapımız mevcut: Ağrı Gürbulak, Van Kapıköy ve Hakkari Esendere. Buna ilaveten Iğdır’dan Özerk Nahçıvan Bölgesi’ne açılan Dilucu Sınır Kapısı da mevcut. İran’daki tablonun giderek artış göstermesi sebebiyle komşumuzla sınırlarımızı geçici olarak kapatma kararı aldık.”

Dışişleri, Milli Savunma, İçişleri, Ulaştırma, Ticaret ve diğer ilgili bakanlıklarla koordinasyon halinde olduklarını belirten Bakan Koca, “Uluslararası sağlık tüzüğü çerçevesinde İran’dan ülkemize yapılacak kara ve demiryolu geçişleri bugün saat 17.00 itibarıyla geçici olarak durduruldu. Tüm uluslararası uçuşlar ise saat 20.00 itibarıyla tek taraflı ve geçici olarak durduruldu. Türkiye’den İran’a gidişler ise devam ediyor olacak” diye konuştu.

2 Mart’taki Bilim Kurulu toplantısının ardından yapılan açıklama:

“Bu salgın Türkiye’de görülmeyecek diye durum yok. Belki de bu süreçte bu virüsü taşıyan içimizde insanlar da olabilir. Son 14 günde, özellikle 5 ülke (İran, Irak, Çin, Güney Kore, İtalya) olmak kaydıyla, yurt dışında genel anlamda seyahat etmiş olan kişilerin, kalabalık ortamlara girmemelerini ve ilgili ülkeden çıkış tarihi itibarıyla mümkün mertebe son 14 günlerini evde geçirmelerini önemsiyoruz. Bu süreçte herhangi bir bulgusu olanların maskesini takarak sağlık kuruluşumuza müracaat etmelerini istiyoruz.

Bugün bununla ilgili bir kararı yayımlayacağız. Son 14 günü, özellikle bu 5 ülkede geçirmiş olan öğrenci veya çalışanları, aile hekimlerine veya sağlık kuruluşlarına müracaat etmeleri halinde süreci 14 güne tamamlamak üzere izinli saymayı bugün kararlaştırdık. Bu yazı, bugün aile hekimlerine ve sağlık kuruluşlarına gitmiş olacak.”

Bakan Koca, Umre ziyaretine ilişkin şu bilgileri verdi:

“Suudi Arabistan bu dönemde Umre ziyaretlerini kapattı. Önemli olan bu süreçte giden vatandaşlarımızın ülkeye gelişinde alınması gereken tedbirlerdi. Bu çerçevede biz cumartesi akşamından itibaren Umre’den gelen tüm vatandaşlarımızı termal kameradan ve sağlık muayenesinden geçirdik. Bu süreçte, sağlık muayenesinden geçen 13 bin 834 vatandaşımız oldu. Şüpheli bulduğumuz 5 kişiyi ambulanslarımızla sağlık kuruluşlarımıza götürdük. Onlara yapılan tetkikler negatif çıktı.”

Sağlık Bakanının 9 Mart tarihli açıklaması:

Şüpheli vakaların sayısının artması durumunda test yapacak laboratuvar sayısını artıracak şekilde hazırlıkların tamamlandığını dile getiren Bakan Koca, laboratuvarı özellikle İran'da sınır bölgesinden gelen vakaların sayısının fazla olması sebebiyle Erzurum'da hemen açıklarını, devamında İstanbul'da, gelecek günlerde de Adana, Antalya ve İzmir dahil olmak üzere 6 yerde çalışmaya devam edeceklerinin bilgisini verdi.

11 Mart'ta ilk vaka açıklandı:

Sağlık Bakanı Dr. Fahrettin Koca, Bakanlıkta yaptığı basın toplantısında, Türkiye'de koronavirüs şüphesi olan bir vatandaşın test sonucunun pozitif çıktığını açıkladı.

“Tanı, yüksek ateş ve öksürük şikayetinin sebebinin araştırılması sonucu konulmuştur. Hastanın virüsü Avrupa teması üzerinden aldığı bilinmektedir. Dış dünyadan tamamen izole edilmiştir. Hasta bir erkektir ve genel durumu iyidir. Aile bireylerinin hepsi ve yakın çevresindeki tüm bireyler bu anlamda gözetim altındadır ve her biri şüpheli kabul edilmiştir. Hasta mahremiyetinin korunması açısından detaylı bilgilerin paylaşılması uygun bulunmamıştır. Bu ülkemizde görülen ilk vakadır. Verilere göre tanı erken konulmuştur.”

Erdoğan'ın ilk koronavirüs açıklaması: 11 Mart'ta Erdoğan AKP Grup Toplantısı'nda konuştu:

“Koronavirüsten gözetim altındaki vatandaşımızın sağlık durumu iyi. Tedavisi sürüyor. Ailesi de gözetim altında. Her türlü önlemi vakitlice aldık. Hangi önlemi alırsak alalım bu virüsten tamamen kullanmak kolay değil. Şu anda tek bir örnekten ibaret. Vaka Avrupa kaynaklıdır. Tüm bakanlıklarımız kurumlarımız ile işbirliği halinde uygulamalarını sıkı bir şekilde sürdürecektir. Virüsten korunmanın yolu temizliktir. Temizliği imandan sayan milletimiz için bu işin en kolay tarafıdır. Tokalaşmayı, kucaklaşmayı kesip bu çerçevede üstümüze düşenleri yerine getirme gayretindeyiz. Türkiye bu sıkıntıyı kayıpsız atlatacaktır. Temennimiz budur. Hiçbir virüs tedbirden daha güçlü değildir. Yaşlı vatandaşlarımız ve bünyesi zayıf vatandaşlarımızın kalabalıktan bir süre uzakta kalması gerekiyor.”

12 Mart'ta 3 Bakan ortak açıklama yaptı:

Sağlık Bakanı Dr. Fahrettin Koca, Kültür ve Turizm Bakanı Mehmet Nuri Ersoy ve Ticaret Bakanı Ruhsar Pekcan, Koronavirüs Bilim Kurulu toplantısına katıldı. Üç bakan, toplantının ardından ortak basın açıklaması yaptı.

Bakan Koca, dün bir pozitif vaka ile karşılaşıldığını anımsatarak, “Bir ya da birkaç vaka salgın değildir. Bu durum sadece virüsün ülkemiz sınırlarına girdiği anlamına gelir. Şimdi yapmamız gereken hayatımızı tedbirler doğrultusunda yeni bir düzene sokmaktır” uyarısında bulundu.

“Stokta ilaçlarımız var. Hatta biz 3 hafta önce birtakım ilaçları sipariş etmiştik. Dolayısıyla bu anlamda sorun yok. İkincisi, biz şu dönemde ihtiyaç olan yere hızla laboratuvar açıyoruz. İran salgınından dolayı İstanbul’a açmadan önce Erzurum’da başladık. Sonra İstanbul’da bu talep olunca orada da açtık. Önümüzdeki günlerde Adana, Samsun ve İzmir de devreye girmiş olacak. Kit sorunumuz da yok, rahat olabilirsiniz.”

Bakan Ersoy’un açıklamalarından öne çıkanlar şöyle:

“15 Nisan virüs açısından hassas bir tarih. Mümkünse yurt dışından Türkiye’ye turizm talebinin Nisan sonuna ertelenmesi mantıklı geliyor. Geçen seneye kıyasla daha az turist gelmesini sağlamanın sağlıklı çözüm olacağına karar verdik.”

“Kültürel etkinlikler ve organizasyonların nisan sonrasına ötelemenin de gündemlerinde olduğunu söyleyen Bakan Ersoy, “Bugünden Nisan’ın 15’i ve sonrası ile ilgili kısmı hassasiyetle geçirirsek sonranın hem sektör hem Türk açısından çok daha faydalı olacağını düşünüyoruz.”

Bakan Pekcan’ın açıklamalarından öne çıkanlar şöyle:

“Piyasada maske bulunmadığı için önceliğimiz halkın sağlığı. Amacımız halkın ulaşılabilir, makul ve mantıklı fiyat seviyesinden alışverişlerini yapabilmesi. Dolayısıyla biz ihracat ön izinlerini Sağlık Bakanlığının ön iznine verdik. Ortak görüşümüz önce piyasanın doyuma ulaşması. Bakanlık olarak, 2 bin 193 firmanın 2 bin 641 ürününü denetledik, 2 bin 180’ini soruşturma kapsamına aldık” ifadesini kullandı.

Pekcan, 16 Mart’tan itibaren nisan sonuna kadar yurt içindeki fuarları ertelemeyi kararlaştırdıkları belirtti.

13 Mart’ta Saray’da toplantı yapıldı.

İbrahim Kalın açıklama yaptı:

“İlk, orta ve liseler 16 Mart’tan itibaren bir hafta tatil, 23 Mart’ta evden öğretim”

“Üniversitelerimiz 16 Mart’tan itibaren 3 hafta boyunca tatil edildi”

“Spor müsabakaları Nisan ayı sonuna kadar seyircisiz oynanacak”

“Kamu görevlilerinin yurt dışına çıkması izne tabi olacaktır”

“Vatandaşlarımız zorunlu olmadıkça yurt dışına çıkmassın”

“Tavsiyemiz fevkalade bir durum söz konusu olmadıkça vatandaşlarımızın seyahatlerini bir müddet tehir etmeleri, ertelemeleridir. Yurt dışından Türkiye’ye gelen vatandaşlarımızın da kendilerini 14 gün tecrit etmeleri büyük önem arz etmektedir.”

Bakanların 14 Mart tarihli açıklaması:

Koca: “Hastanelerimize ziyaretçi kısıtlaması getiriyoruz”

“Mesai saatleri içerisinde ziyaretçi kabul edilmeyecek, mesai saatleri dışında sadece bir kişiye izin verilecek. İlaçlarını raporla alan yaşlılarımız rapor süresi dolduğunda hastaneye tekrar başvurmadan ilacını doğrudan alabilmesi hususunda, Aile ve Çalışma Bakanlığımız ile bu konuyla ilgili görüşüldü ve önümüzdeki bir iki gün içinde bu konu ile ilgili bakanlık bir yaklaşımı devreye sokmuş olacak.”

Kamu çalışanlarından kronik hastalığı olanların kolaylıkla izne ayrılabilceğini belirten Koca, “Bugün bu anlamda bir genelge de yayınlanmış oldu. Mart ve nisan aylarında düzenlenecek ulusal ve uluslararası bilimsel açık ya da kapalı toplantı, kongre, konferans gibi etkinlikleri geçici bir süreyle ertelemiş oluyoruz” dedi.

“Vatandaşımızın herhangi bir hastalık bulgusu olduğunda kolay arayabileceği ‘Alo 184 Sabim Danışma Hattı’ nı da korona enfeksiyonuna özel bir danışma hattına dönüştürüyoruz. Bunu Sabim Korona Danışma Hattı şeklinde kurmaya başladık. Bu süreçte arandığında ateş ve öksürük bulgusunun olup olmadığı, yaş durumu, nefes darlığı gibi şikayetlerle geliştirilen bir algoritma var. Dolayısıyla vatandaşımız herhangi en ufak bir tereddüt anında hemen sağlık kuruluşlarına başvurmamalı.”

Bakan Koca, “İlk 2 vakamızın belli bir odağa bağlı olduğunu söylemiştim. Aynı temas çevresi, aynı aile içinde 3 yeni tanı daha koyduğumuzu söylemek zorundayız. 5 vakanın tamamı doğrudan bağlantılı. Sonraki 4 vaka ilk tespitin hemen ardından izole edilen kişilerdir” dedi.

Bakan Gül’ün açıklamalarından öne çıkanlar şöyle:

Gül, hastalık belirtisi olanların ceza infaz kurumuna alınmayacağını, bu kişilerin sağlık muayenesinden geçirilip tedavileri yapıldıktan sonra ceza infaz kurumuna alınacağını bildirdi.

Cezaevi görüşleri ertelendi

Adalet Bakanı Abdulhamit Gül, "İş yurtları kapsamında dışarıda çalışan hükümlülerin diğer hükümlülerden ayrılması kararlaştırılmıştır. Cezaevlerindeki ve çocuk eğitim evlerindeki aile görüş odalarının da kullanılması iki hafta süreyle ertelenmiştir" bilgisini verdi.

Ceza infaz kurumundaki tüm personelin ve infaz kurumuna girenlerin ateşlerinin ölçüleceğini söyleyen Bakan Gül, ceza infaz kurumundan bir başka ceza infaz kurumuna nakillerin de güvenlik ve hastalık durumları dışında iki hafta süreyle ertelendiğini kaydetti.

"Duruşma ve diğer adli işlemlerden ivedi özelliği bulunmayanların ertelenmesi hususunun yargı mensuplarının takdirine sunulması ve bu keyfiyetin Hakimler ve Savcılar Kurulu tarafından adli mercilerle, makamlarla, yargı mensuplarımızla paylaşılması da Bilim Kurulumuzun önerisi olarak ortaya çıkmıştır."

14 Mart'ta koronavirüsten korunmak için 14 kural açıklandı:

YENİ KORONAVİRÜS RİSKİNE KARŞI #14 KURAL

- Ellerinizi sık sık su ve sabun ile en az 20 saniye boyunca oarak yıkayın.
- Öksürme veya hapsirme sırasında ağız ve burunu tek kullanımlık mendille kapatın, mendil yoksa dirseğin iç kısmını kullanın
- Soğuk algınlığı belirtileri gösteren kişilerle aranızda en az 3-4 adım mesafe koyun
- Yurt dışı seyahatlerinizi iptal edin ya da erteleyin
- Bulduğunuz ortamları sık sık havalandırın
- Kapı kolları, armatürler, lavabolar gibi sık kullandığınız yüzeyleri su ve deterjanla her gün temizleyin
- Kıyafetlerinizi 60-90°C'de normal deterjanla yıkayın
- Tokalaşma, sarılma gibi yakın temaslardan kaçının
- Ateş, öksürük, nefes darlığı gibi şikayetleriniz varsa, maske takarak bir sağlık kuruluşuna başvurun
- Soğuk algınlığı belirtileriniz varsa yaşlılar ve kronik hastalarla temas etmeyin, maske takmadan dışarı çıkmayın
- Ellerinizi gözlerinize, ağızınıza ve burnunuza dokunmayın
- Hiçbir kişisel eşyanızı (havlu gibi gündelik eşyaları) ortak kullanmayın.
- Yurt dışından dönüşte ilk 14 günü evinizde geçirin
- Bol sıvı tüketin, dengeli beslenin, uyku düzeninize dikkat edin

 Dr. FAHRETTİN KOCA
T.C. SAĞLIK BAKANLIĞI

16 Mart tarihli açıklama:

“Laboratuvar sayısı artırılabak”

Umreden gelen 5 binin üzerinde vatandaşın gözleme alındığını anımsatan Koca, “Yükseköğrenim yurtlarında bu vatandaşlarımızı 14 gün süre boyunca gözlem altında tutacağız. Bu dönemde, sağlık durumları da yakın takip edilerek Bilim Kurulu’nun önerisi doğrultusunda muhtemelen 7 veya 8’nci gün bir taramadan geçirmemiz planlanıyor” dedi.

“Uçuş yasağı uygulanan ülke sayısı 20’ye çıktı”

Uçuş yasağının bugüne kadar 14 ülkeye konulduğunu dile getiren Koca, “Bu yasaak ülkelere 6 ülke daha ilave edilmiş oldu. Yarın 08.00 itibarıyla İngiltere, İsviçre, Suudi Arabistan, Mısır, İrlanda ve Birleşik Arap Emirlikleri ile uçuşları yasaklıyoruz. Böylece uçuş yasağı uyguladığımız ülke sayısı 20’ye çıkmış oldu” dedi.

“Pozitif vakalar var”

Bakan Koca, dün akşam yeni vakaların olduğu bilgisini paylaştığını, dün için hasta sayının toplam 18 olduğunu anımsattı.

18 Mart’ta Erdoğan

“Ekonomik İstikrar Kalkanı” paketini açıkladı.

21 Mart’ta 65 yaş üstüne sokağa çıkma yasağı getirildi.

Sağlık Bakanının 24 Mart tarihli açıklama:

“Kadromuza 32 bin personel dahil ediyoruz. Alımları önümüzdeki 1-2 hafta içerisinde almak için gayret edeceğiz. Üniversitelerden sağlık bakanlığına geçişe bu dönemde izin vermeyeceğiz. Özel sektörden istifa edenleri de bakanlığa almayacağımızı bildirelim. Bu dönemi lütfen kimse sahadan çekilerek bir mücadele ortamına çevirmesin. Sağlık Personelinin ne kadar gayretle çalıştığını biliyoruz. Bu dönemde sağlık personelinin ek ödemelerini iyileştirme çabası içindeyiz. Sağlık personelimizin ek ödemelerinin 3 aylık zaman diliminde, tavan yüzde 100 oranında olacağını ifade etmek istiyorum.”

“Çin’den 50 bin hızlı tarama kiti sabah geldi, devreye girmiş oldu. Perşembe günü ilave 300 bin hızlı tarama kiti gelmiş olacak ve 1 milyona kadar hızlı tarama kitlerini kullanmak üzere bağlantı yaptık.”

“Türkiye’de üretilen maskeler Türkiye’nin ihtiyacı varken yurt dışına satılmayacaktır.+

“Hayatını kaybedenler ileri yaş ve kronik hastalığı da olan grup. Zaten önümüzdeki günlerde bütün vakalarla ilgili yaş aralığı dahil olmak üzere paylaşacağız. 91 yaşa kadar var, 60’ın altında iki hasta var yani 50-60 arası, onun dışındaki bütün hastalar 61’in üzerinde.”

Sağlık Bakanının 25 Mart tarihli açıklaması:

“Orta yaşlardaki vaka sayısı az değil”

“Orta yaşlardaki vaka sayısı az değil. Virüs, genç, yaşlı, orta yaşlı ayrımı yapmıyor. Eğer farkında olmadığınız bir hastalığınız varsa, virüs onu ortaya çıkaracak ve tedavi hiç ummadığınız kadar zor olacaktır.”

“83 milyonun testi yaptırması gerekmiyor”

Bakan Ziya Selçuk, Bilim Kurulunun da önerisiyle koronavirüs tedbirleri kapsamında 30 Nisan’a kadar okulların tatil olması, uzaktan eğitimin devam etmesi kararını aldıklarını bildirdi.

“Eğitsel ihtiyaçların telafisi, sınavlar konusunda her türlü senaryoya hazırız”

Sağlık Bakanlığı’nın başvurusu üzerine, ‘açıktan istifa sonrası kamuya dönüş kontenjanlarına ilişkin’Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinde değişiklik yapıldı. Bu yeni düzenlemeye göre Bakanlık, Sağlık ve Yardımcı Sağlık Hizmetleri Sınıfına yapılacak atamalar bakımından istisna kapsamında yer alacak. Böylelikle, Sağlık ve Yardımcı Sağlık Hizmetleri Sınıfına dahil kadroların 3-4 yıldır yapılamayan istifa sonrası açıktan atama kurasının önü açılacak.

Alınan karar ile sağlık hizmeti veren kamu ve özel sektöre ait tüm sağlık kurum ve kuruluşlarında çalışan personel; İlgili belediye tarafından karar verilmesi şartıyla, belediyeler ve bağlı kuruluşları ile bunların kurdukları birlik, müessese, işletme ve şirketlerce yürütülen toplu taşıma hizmetlerinden, Başkentray, Marmaray ve İzban seferlerinden ücretsiz yararlanabilecek.

Ayrıca sağlık çalışanları görev yaptıkları sağlık tesisine en yakın kamu sosyal tesislerinde (misafirhanelerde) ücretsiz kalabilecek.

Erdoğan 25 Mart’ta ulusa sesleniş konuşması yaptı. Ekonomik İstikrar Kalkanı paketinin özeti gibi bir konuşma oldu.

Sağlık Bakanının 26 Mart tarihli açıklaması:

“Daha ileri tedbirlere ihtiyacımız var”

“Hastalığın yayılmasını engelleyecek şartları sağlamak ve onlara uymak zorundayız. Bugün Bilim Kurulumuzla belki de en önemli toplantımızı yaptık. Hastalığın yayılmasına karşı daha ileri tedbirlere ihtiyacımız olduğunu gördük. Dünyada başarı göstermiş yöntemleri değerlendirdik. Bilim Kurulumuzla ortaya koyduğumuz yaklaşım şu olmuştur; en önemli tedbir olan izolasyonu hastalığın yayılmasına karşı prensip haline getirelim. Özetle Bilim Kurulu’nun 83 milyon için önerdiği tedbir, belli bir süreliğine belli sınırlar konmuş bir hayattır. Artık yeni bir mücadele yöntemi hayata geçiyor, devletimiz tüm gücünü ortaya koyacak. Bugün Bilim Kurulumuzun aldığı tavsiye kararlarını

Sayın Cumhurbaşkanımıza da arz ettim. Kendilerinin bu konuda değerlendirmeleri olacak.”

“Son 24 saatte 7 bin 533 test yapıldı, toplamda 47 bin 823 test yapılmış oldu. 2 bin 69 pozitif vaka tespit ettik. Toplam vaka sayımız 5 bin 698. Bugün kaybettiğimiz 17 kişiyle toplam can kaybımız 92’yi buldu. Şu an hastanelerimizde tedavisi devam eden hastalarımızdan 344 kişi yoğun bakımdadır, bunların 241’i entübe durumdadır. 42 hastamız ise iyileşerek taburcu edilmiştir. Şu an internet sayfamızda bu veriler yayınlanmış durumda. Bundan sonra her gün bu verileri oradan takip edebilirsiniz.”

Erdoğan 27 Mart’ta açıklama yaptı. Yeni önlemler açıkladı.

Erdoğan, 30 büyükşehirde alınan tedbirleri şöyle sıraladı:

- 1- Şehirler arası seyahatler bundan böyle valilik iznine bağlanmıştır.
- 2- Kamuda olduğu gibi özel sektörde de minimum personelle esnek çalışmaya geçilecektir.
- 3- Toplu taşıma araçlarında seyrek oturma düzeni uygulanacaktır.
- 4- Piknik alanları hafta sonu kapalı olacak hafta içi de buralarda toplu olarak bulunulmayacaktır.
- 5- Askerlerimiz 14 gün kuralına uygun olarak celp uygulamasına tayin olacaktır.
- 6- Yurt dışı uçuşlar tamamen sona erdirilmiştir.
- 7- Tüm illerimizde valilerin başkanlığında pandemi kurulu oluşturularak gerektiğinde ilave tedbirler kararlaştırılacaktır.

Erdoğan 30 Mart’ta kabine toplantısı sonrası açıklama yaptı. Yeni önlemlerle birlikte “Biz bize yeteriz Türkiyem” kampanyasını duyurdu.

Sağlık Bakanının 1 Nisan tarihli açıklaması:

“Hayatını kaybeden vatandaşlarımızın sayısı 63”

“Günlük test kapasitemiz 15 bini buldu. Şu anda 71 merkezde çalışılıyor. 89 merkeze çıkmak üzere plan yapılmış oldu. Çin’den getirdiğimiz hızlı PCR devreye girdi. Elimizde ayrıca 1 milyon kit olduğunu daha önce söylemiştim. Biz hem merkez sayılarımızı arttırıyoruz, bunu çalışabilecek bütün merkezlere de izin veriyoruz. Haftaya 20-25 bin aralığına çok rahat çıkacağımızı düşünüyorum. Önümüzdeki bir hafta 10 gün içinde ise 30 binli rakamları göreceğimizi söylemek istiyorum.”

“Sayılarımız artıyor ama vakalarımız içerisinde ölüm oranımız şu an yüzde 1.58. Bu anlamda birçok ülkeden aşağıda olduğumuzu ve bunu oranı daha aşağıya düşürme gayreti içerisinde olduğumuzu bilmenizi isterim.”

“Bütün illerimizde artık bu virüsün olduğunu biliyoruz. O nedenle açıklamakta bir sakınca olmadığını düşünüyoruz. Burada görülen ön planda daha çok vakanın İstanbul olduğunu görüyoruz. İstanbul'daki vaka sayısı 8 bin 852, yüzde 60'lara yakın. Onu İzmir izliyor, 853 vaka, onu 712 vakayla Ankara, 584 vakayla Konya, 410 vakayla Kocaeli izliyor. En çok vaka görülen iller, İstanbul, İzmir, Ankara, Konya, Kocaeli, Isparta, Sakarya, Adana, Bursa ve Samsun.”

“Bölgesel sıkı tedbirler alınabilir”

601 sağlık çalışanı pozitif

“Bunun sayısını vermek çok içimden gelmiyor, 601 kişi. Bütün sorumluluk, sahada bu arkadaşlarımızın omzunda. Özellikle koruyucu malzeme noktasında, eksiklik oluşturmama noktasında her türlü gayret içerisinde olduğumuzdan emin olun. Eğer bu anlamda herhangi birileri 'ben malzemeye ulaşamıyorum' diyorsa, lütfen bize ulaşsın. Bütün birimleri aşarak bize ulaşsın. Bu anlamda hiçbir eksiklik oluşturmayacağız. Sadece son bir haftada bizim dağıttığımız N-95 maske yaklaşık 4 milyon oldu.”

Sağlık Bakanı 3 Nisan'da açıklama yaptı.

“Salgının bu kadar hızlı yayıldığını bilmiyorduk” dedi.

3 Nisan'da bakanın konuşmasının ardından Erdoğan açıklama yaptı. 20 yaş altına sokağa çıkma yasağı getirildiğini söyledi. 30 büyükşehir ve Zonguldak araç giriş-çıkışına kapatıldı. İnsanların toplu halde bulunduğu her yerde maske takma zorunluluğu getirildi.

5 Nisan'da İçişleri Bakanlığı genelge yayınlayarak 20 yaş altındaki yasağın 18-20 yaş arasındaki sigortalı çalışanları kapsamadığını bildirdi.

Erdoğan'ın 6 Nisan'da açıklama yaparak PTT ve e-devlet aracılığıyla ücretsiz maske dağıtılacağını duyurdu. Maska satışının yasak olduğunu söyledi.

Yevmiyeyle çalışan, günlük kazancıyla hayatını sürdürmek zorunda olan veya hiçbir geliri olmayan vatandaşlara seslenen Erdoğan, "Valilik ve kaymakamlıklarımıza telefonla başvurarak durumunu anlatmanız veya elektronik devlet üzerinden başvurmanız halinde devletimiz sizlere de her türlü desteği verecektir. 'Biz bize yeteriz Türkiyem' sloganıyla başlattığımız kampanyamızda toplanan kaynak en başta sizler için kullanılacaktır. İhtiyacı olan hiçbir vatandaşımız devletinden yardım istemekten çekinmesin." ifadelerini kullandı.

Salgının
bu kadar
hızlı
yayıldığını
bilmiyorduk

"Şu ana kadar kampanya hesaplarında toplanan meblağ yaklaşık 1 milyar 500 milyon lirayı buldu. Ayrıca 43 milyon lira da SMS olarak toplandı. İlaveten AK Parti Meclis Grubu hesabında da toplanan yaklaşık 5 milyon liralık meblağ da buraya aktarılacaktır. Banka, katılım şirketi veya SMS mesajı vasıtasıyla kampanyaya destek veren her bir vatandaşımıza, her bir kurumumuza teşekkür ediyorum. İş dünyamızı, sanat ve spor camiamızı, hayırseverlerimizi, destek vermek isteyen tüm vatandaşlarımızı sürmekte olan bu kampanyaya destek vermeye davet ediyorum."

Sağlık Bakanının 7 Nisan tarihli açıklaması:

"Toplum Bilimleri Kurulu oluşturduk"

"İlaçlarımızı hastalarımıza ücretsiz olarak ulaştırmayı başardık"

İstanbul'a biner yataklı 2 hastane yapılacak

"Yatak doluluk oranı yüzde 50'yi bulmadı henüz"

Sağlık Bakanının 10 Nisan tarihli açıklaması:

"Türkiye'nin şu an itibarıyla toplam sağlık personeli sayısı 1 milyon 61 bin 635'dir. Bunun 165 bin 363'ü doktordur, 204 bin 969'u hemşiredir. Bir bu kadar da diğer sağlık personelimiz ve destek personelimiz var. Bu, sizler için gece gündüz görev başında olan bir sağlık ordusudur, bu orduya güvenin."

Ülkemiz, virüsün dünya kamuoyuna duyurulduğu 31 Aralık 2019'dan itibaren bu tehdidi, sözün bilime ve bilim insanlarına bırakılacağı bir sağlık sorunu olarak ele almıştır. Bir halk sağlığı tehdidini, diğer tüm konulardan ayıran stratejiye güvenin. Sağlık ordumuzun hastalığı yenme konusundaki kararlılığına güvenin."

Salgının Türkiye'deki seyri hakkında bilgi veren Koca, "Bugün toplam test sayımız 307 bin 210 oldu. Bugün 30 bin 864 yeni test yaptık. 4 bin 747 yeni vakamız var. Bugün vefat eden 98 vatandaşımızla beraber toplam vefat sayımız 1006 oldu. Bugün iyileşen 281 vakamızla beraber toplamda 2 bin 423 hastamız iyileşti" dedi.

"Maske kullanımını kolaylaştırmak için ihtiyacı olan bütün vatandaşlarımıza maskeyi ücretsiz dağıtmaya başladık, e-Devlet üzerinden talep edenlere göndermeye devam ediyoruz."

Erdoğan 10 Nisan'da Türk Dili Konuşan Ülkeler İşbirliği Konseyi'nin olağanüstü zirvesinde konuştu. Burada şunları söyledi:

"Görünmez düşmana karşı zor bir savaş yürütüyoruz. Türk Konseyi Zirvesi koronavirüs salgınıyla mücadelede dayanışmamızı perçinleyecektir. Türk Dünyası olarak bu süreçten inanıyorum ki güçlenerek çıkacağız. Türkiye olarak Sağlık Bilim Kurulu ve onun yanında Toplum Bilim Kurulları kurduk. Bu alanda iletişimimizi daha faydalı kılmak için bu anlamda sağlık bakanlarımızın da görüş ve bilgi alışverişinde bulunabileceklerini düşünüyorum.

Aldığımız tedbirler sınırlarımızın kapalı olması nedeniyle ekonomik olarak olumsuzluklara işaret edebiliyor. Bu nedenle uluslararası ticaret ve kargo taşımacılığının sürdürülmesi tedarik zinciri için hayati önemdedir. Dünya Sağlık Örgütü önerileri ve Dünya Ticaret kuralları gereği dayanışma içinde olmamız gereklilik arz etmektedir. Bu ulaştırma koridoruna, temassız dış ticaret ve çok modlu taşımacılık işlemlerini geliştirmek için somut adımlarla işbirliğimizi yoğunlaştırmamız gerekiyor. Demiryolu taşımacılığını orta asyaya uzatabiliriz. Bakü-Tiflis- Kars hattı üzerinden mevcut yüke ek günlük 3 bin 500 ton yükün taşınabilmesi için çalışmalar yapıyoruz.

Bu savaşı elbette kazanacağız. Salgın sonrası için de hazırlık yapmalıyız. Bu şekilde bir hareket tarzı benimsenmesi konseyimizin uluslararası görünürlüğüne belirginleştirecek ve küresel gücünü arttıracaktır.

İletişim sektörü de bu salgın ile önemli bir sınavdan geçiyor. Konseyimizin bu manada siber güvenlik olgusunun geliştirilmesi ve uygulanması konusunda da rol alabileceğine inanıyorum."

EMEK

SERMAYENİN ÇARKI DÖNSÜN DIYE İŞÇİLER RİSK ALTINDA

Ülkemizde koronavirüs salgını yaşanırken 1 aylık süreçte neler oldu diye toplam bir manzaranın görünmesine katkı sunan bu raporda emek başlığı, salgın sürecinin milyonlarca emekçiyi nasıl etkilediğine bakabilmek açısından önemli bir yerde duruyor.

Genel hatlarıyla, salgınla mücadelede halk sağlığının korunması için sağlık hakkının kamusal bir hak olarak parasız sağlanması, yaygın test ve fiziksel mesafelenme olanaklarının yaratılması ve kontak takiple karantinanın uygulanması gerekmektedir. Ancak bu gerekliliklerin yerine getirilmesi halk sağlığını öne koyan, sermayenin çıkarlarıyla da çatışan bir salgın yönetim sürecini de gerektiriyor. En basitinden zorunlu sektörler(Öncelikle sağlık ve gıda) haricinde üretimin durdurulması, işçilerin ücretli izine çıkarılması, zorunlu sektörlerde de, KK-D(Kişisel koruyucu donanım) ekipmanlarının sağlanması, çalışanlara sık sık test yapılması, test sonucu pozitif çıkan işçileri ve kontak halinde bulunduğu diğer işçileri kapsayacak şekilde karantina uygulanması gerekmektedir.

Bu doğrultuda fiziksel mesafelenmenin önemine dikkat çekilmeye başladığında ülke çapında yayılan #EvdeKal çağrıları, her gün işe gitmek, çalışmak zorunda olan milyonlarca emekçi için gerçekleştirilemez bir durumu ifade etti. Çünkü bunun gerçekleştirilebilmesi için hem sermayenin çarkının durması hem de emekçilerin geçimlerini sağlamasını garanti altına alacak ücretli izin uygulamasının hayata geçirilmesi gerekmektedir. Bu doğrultuda yaygınlaşan ücretli izin talebi bu süreçte emekçilerin en yaygın ve meşru talebi olarak öne çıktı. Sendikalar bu doğrultuda açıklamalar yayınladı, iş yerlerinde irili ufaklı bir dizi eylem temel olarak ücretli izin talebi etrafında gerçekleşti.

Salgının yayılması, vakaların artmasıyla birlikte en çok risk barındıran çalışma ortamları olarak öncelikle hastaneler, sonrasında ise şantiyeler, marketler ve depoları oldu. Dolayısıyla buralarda çalışan işçilerin eylemliliklerini ve sosyal medyaya da yansıyan örgütlenme çalışmalarını gördük. Bunun dışında sahada çalışan örneğin faturalandırmayı gerçekleştirmek için sayaç okuma işini yapan enerji işçileri gibi bir mekana bağlı olmadan çalışan ancak temasın yaygın olmasından kaynaklı olarak risk altında bulunan işçilerin eylemliliği ve hak kazanımı da bu süreçte önemli bir noktada duruyor.

Hastanelerde çalışan sağlık emekçilerinin özellikle 4D statüsündeki temizlikçi ve hasta bakıcıların hem kişisel koruyucu donanımdan eksik biçimde yararlanmasından kaynaklı risk altında olma koşulları, hem test yapılmadan, sağlık koşullarının uygun olmamasına rağmen Covid bölümlerinde çalıştırılması hem de örneğin sağlık personeline ek ödeme gibi uygulamalardan yararlanamaması, onları ciddi bir ayrımcılıkla karşı karşıya bırakıyor. Üstelik sarı sendikaların konuyla ilgilenmemesi, sendika uzmanlarının, şube başkanlarının işçi telefonlarını açmaması, ilgisiz davranması da sürecin içerisinde bir turnusol kağıdı olarak işlev gördü.

Şantiyelerde asansör kullanımında, yatakhanelerdeki ve yemekhanelerdeki fiziksel mesafelenmeye uygun olmayan koşullar inşaat işçilerinin ve bu alandaki sendikaların eylemliliklerine ve itirazlarına sebep oldu.

Marketlerde ve depolarda çalışan işçiler ise müşterilerle olan yakın temaslardan, artan çalışma saatlerinden, evlere sipariş uygulamaları sonucu kurulan temaslardan kaynaklı maruz kaldıkları riskler işçiler için bir itiraz konusu haline geliyor, ancak itirazlar işten çıkarılma tehdidiyle karşı karşıya kalıyorlar.

Bu süreçte esnek çalışma uygulamaları ve evden çalışmanın yaygınlaşması ise başka bir sorun alanını oluşturuyor. Evden çalışmanın zannedildiği gibi rahat bir çalışma olmayışı, iş yeri masraflarının tümünün aynı zamanda evde ikamet eden işçiye yıkılması, çalışma saati sınırlarının ve yaşam alanının işveren tarafından ihlal edilmesi, örneğin online ders veren öğretmenlerin bağlantı yaptığı programların masrafinin öğretmene fatura edilmesi gibi durumlar bu konunun da bir sorun alanı olarak ele alınmasını zorunlu kılıyor.

Ücretli emeğin kadın yarısı işyerlerinde eşitsiz koşullarda çalışmak zorunda bırakılıyor. Kadınlar #EvdeKal ve #HayatEveSığar kampanyaları ile ev içerisinde erkek şiddeti ile karşı karşıya kaldı. İlk 20 günde 20 kadın öldürüldü. 65 yaş üstü insanlara gelen sokağa çıkma yasağı ve çocukların okullarının tatil edilmesi ile ev içerisinde bakım sorumlulukları arttı. Ev içerisindeki kişilerin sağlığı, geçim endişesi, ev işlerinin yönetimi derken verilen duygusal emek corona sürecinde yoğunlaştı. 20 yaş altı çocuklara sokağa çıkma yasağı ardından ise başta bekar kadınlar olmak üzere ücretli alanda çalışan kadınların bakım yükü katlanarak artmaya devam etti. "Çocuklara kim bakacak?" sorunu ile karşı karşıya kaldı. Kadınlar bakım sorumluluğunu devletin yerine getirmemesi ve geçim derdi arasında sıkışıp kaldı. Ev işlerinin eşit bölüşülmemesi sebebiyle başta ev içinde bulunan kadınlar olmak üzere evden çalışma düzeneğine geçen sektörlerdeki kadınlar da gün içerisinde mesleki işlerini yerine getirirken ev işleri ile uğraşiyor. Özellikle tekstil fabrikaları başta olmak üzere birçok atölyede üretim devam ediyor ve kadınlar sağlıksız ortamlarda çalışmak zorunda kalıyor. Gündeliğe giderek geçimini sürdüren kadınlar ise geçineneme sorunu ile baş başa bırakılıyor. Restoran çalışanı, okul servisi hostesi, okul aile birliğine bağlı okul çalışanları, mağaza çalışanları gibi kadınların yoğunluklu çalıştığı alanlarda çalışmalar durdurulunca bir çok kadın işsiz kaldı.

Rapor içinde bu sorunların bir kısmının tetiklediği işçi eylemlerinin öne çıkanlarını gün gün kronolojik bir sıra içerisinde vermeye çalıştık. Bunun dışında sendikaların öne çıkan açıklamalarını kısa yorumlarla derledik. Öne çıkan işçi eylemlerini ise kronolojik sıra dışında da raporun içerisine aldık.

Son olarak 1 aylık süreç içerisinde işçi cinayetlerinde yitirdiğimiz işçi kardeşlerimize de raporun içerisinde yer vermeye çalıştık. Bu rapor işçi hareketi içerisinde sorun ve kriz alanlarını tespit etmeye, işçilerin hak alma ve örgütlenme çabasına katkı sunacaklara yardımcı olmaya da hizmet etmesi en büyük amaçlarımız arasında. İyi okumalar.

GÜN GÜN İŞÇİ EYLEMLERİ

ÜCRETLİ İZİN, GÜVENCELİ ÇALIŞMA

İlk koronavirüs vakasının görülmesinin ertesinde ilk hafta belirsiz bir süreç olarak yaşandı. Salgın koşullarında önlemler alınmazsa en çok işçilerin etkileneceğini herkes konuşmasına rağmen ilk hafta hayat olağan akışını çok kesmeden devam etti. Önlemlerin alınacağına dair bir izlenim oluşmazken, geniş kesimler tarafından yapılmaya başlanan #EvdeKal çağrılarının işçiler için ancak ücretli izin hakkı sağlandığında mümkün olabileceği ifade edilmeye başlandı.

13 Mart - Sarıyer Kaymakamlığından güvenlik soruşturması bahane edilerek atılan Albayrak, 18 aylık direnişin sonunda işe iade davasını kazandı!

14 Mart - THY'ye yemek hizmeti veren DO&CO İkrâm Hizmetleri Anonim Şirketi 700 çalışanını haksız yere işten çıkardı.

15 Mart - Tazminat hakları gasp edilen Uzel işçileri Rami'deki Uzel Fabrikası önünde eylem yaptı.

15 Mart - Ankara Tabip Odası Öğrenci Komisyonu, metroda halka korona virüsten nasıl korunabileceğine dair bilgilendirme konuşmaları yaptı.

17 Mart - VIP Tekstil işçileri fabrika önünde Deriteks sendikasıyla yürüttükleri direnişe ara verdiklerini açıkladı.

17 Mart - Soma'lı madenciler, tazminat hakları için yapacakları eylemi salgın nedeniyle ertelediklerini duyurdu.

18 Mart - Genel-İş İzmir 2 No'lu Şube toplantısı sonucunda işçiler, İzmir Büyükşehir Belediyesi'nin işçiler için de tedbir almasını talep ettiler. Önlem alınmazsa, iş durdurma kararı alındı.

18 Mart - İstanbul Esenyurt'ta bulunan Kartek Metalurji Talaşlı İmalat Sanayi'nde Birleşik Metal'e üye 4 işçi işten atıldı.

18 Mart - Cargill İşçi Komitesi, işçilerin işe iadesi için fabrika önünde eylem yaptı.

18 Mart - Bursa Asil Çelik'te grev kararı asıldı. Toplu sözleşme görüşmelerinde anlaşma sağlanamaması üzerine sendika grev sürecine girdi.

18 Mart - Koronavirüs nedeniyle cafe ve restoranların geçici süreyle kapatılmasını bahane eden Midpoint, 6 aydan az çalışan personelini işten çıkardı. Kıdem tazminatı almaya hakkı olan çalışanlarına ise ücretsiz izne çıkmak istediklerine dair belge imzalamaya zorladı.

19 Mart - Kafe, restoran ve bazı AVM'lerin çalışmayı durdurmasıyla beraber bir çok işçi ücretsiz izne çıkarılmaya başlandı.

19 Mart - Eskişehir Sarar Giyim fabrikasında koronavirüs önlemleri alınmaması nedeniyle işçiler iş durdurdu! İşçilerin talebi ücretli izin.

20 Mart - Eskişehir Sarar fabrikası işçileri, koronavirüse karşı önlem alınmaması üzerine sarı sendika Öz-İplik-İş'in engelleme çabasına rağmen 1 saat üretimi durdurdu.

20 Mart - İstanbul Piyalepaşa'da çalıştıkları şantiyede yatılı kalan 2 inşaat işçisi yüksek ateş nedeniyle hastaneye kaldırıldı.

20 Mart - Galataport şantiyesinde inşaat işçileri İnşaat-İş sendikası öncülüğünde koronavirüs karşısında önlem alınmaması sebebiyle iş durdular!

21 Mart - PTT Topkapı yerleşkesinde PTT-Sen üyeleri Genel Müdürlüğün yazısıyla uygulamaya konan Cumartesi çalışmasındaki adaletsizliğe karşı; 6331 sayılı yasanın 13. maddesine tanımlanan "çalışmama haklarını" kullandılar.

22 Mart - Üsküdar Şok Market'te bir kasiyer fenalaştı ve marketin önüne ambulans geldi. Şok market çalışanları maskesiz, dezenfektansız, eldivensiz çalışıyordu.

23 Mart - İSKİ bünyesinde çalışan yaklaşık 800 sayaç okuma işçisi adına Enerji Sen yönetici ve üyeleri, koronavirüs salgın koşullarında hiçbir önlem alınmadan çalıştırılma ısrarına karşı İSKİ Genel Müdürlüğü önünde eylem yaptı.

23 Mart - DİSK, KESK, TMMOB ve TTB: "Mesele siyasi ikbal ve ekonomik kar ekseninde ele alındığı ölçüde bütün bir ülkenin "bağısıklığı" zarar görmektedir" diyerek ortak bir açıklama gerçekleştirdi.

25 Mart - İzmir Su ve Kanalizasyon İdaresi (İZSU) işçileri, koronavirüs salgınına karşı yeterli düzeyde önlem alınmamasına tepki göstererek iş bıraktı.

24 Mart - Koç Üniversitesi Dayanışması, çalışmaya devam etmek zorunda bırakılan taşeron işçiler için Rektörlüğe acil talepler sundu.

21 Mart'tan sonra cafe, bar, restoran ve pastaneler İç İşleri Bakanlığı genelgesiyle kapatıldı. Paket servis yapan yerler paket servis hizmetine devam edebilmesine izin verilse de bu yerlerin oturma alanları da oturmaya uygun halden çıkarıldı.

Bu karar sonrası cafe, bar, restoran ve pastane çalışanlarının büyük bir kısmı işten çıkarılmayla veya ücretsiz izne zorlanmayla karşılaştı.

İkinci haftadan itibaren kargo ve marketlerin depolarında çalışanlar, motorlu kuryeler gerekli önlemler dahi alınmadan ek mesailerle çalışmaya zorlanmaya başladı.

27 Mart - Malik Yılmaz isimli bir kamyon şoförünün çektiği "Nasıl evde kalayım" tiktok videosu sosyal medyada gündem oldu.

27 Mart - Gebze Şekerpınar TAYSAD OSB'de kurulu Farplas Otomotiv-de 45 kişinin işine son verildi.

29 Mart - Arvato Lojistik'de DGD-Sen'e üye olan 30 işçi işten atıldı.

29 Mart - Daha önce sosyal medyada gündeme oturan "Nasıl evde kalayım" videosunu çeken Malik Yılmaz gözaltına alınıp adli kontrole serbest bırakıldı.

29 Mart - Sanel Elektronik fabrikasında bir işçide covid19 testinin pozitif çıkması üzerine fabrikada örgütlü Birleşik Metal-İş üyesi işçiler gerekli tedbirler alınmadığı için işten kaçınma haklarını kullanarak işe gitmediler.

30 Mart - Çerkezköy Polimer Fabrikasında Koronaya karşı "8 saatten fazlaz çalışmama" tedbiri alındı. Zaten kanunlara göre işçiler 8 saatten fazla çalıştırılmaz.

30 Mart - Tekirdağ, Çerkezköy OSB'de bulunan DeFacto fabrikasında 1 işçide Korona testi pozitif çıktı. Yoğun itirazlara rağmen 'biz bütün önlemleri aldık' denilerek, testi pozitif çıkan işçi dahil olmak üzere işçiler gece vardiyasında zorla çalıştırıldı.

30 Mart - Çerkezköy'de bulunan Technocast fabrikasında Enjeksiyon Bölümünde çalışan 3 işçide Covid-19 testi pozitif çıktı.İşçiler karantinaya alınıp bölüm kapatıldı.

31 Mart - İnşaat-İş üyeleri Emaar yetkililerinin yetersiz önlem alınmasına karşı haklı fesih haklarını kullanarak işten çıktılar. Memleketlerine özel araçlarla ulaşım ve ücretlerinin ödenmesi konusunda yetkililerle görüşerek anlaşma sağlandı.

31 Mart - İbni Sina Hastanesinde Dev Sağlık İş ve SES üyesi sağlık emekçileri ve hastane çalışanları için önlem alınması talebiyle basın açıklaması yapmak isteyince polis saldırdı.

31 Mart - Çaykur'da bir işçinin Korona testinin pozitif çıkmasının ardından, 11 işçi karantinaya alındı. Kalan işçiler için bir önlem alınmadı. Sadece fabrika ilaçlatıldı.

31 Mart - Balıkesir'de aile hekimi Fevzi Turgut, Balıkesir İl Sağlık Müdürü'nü eleştirdiği için sözleşmesi feshedildi.

1 Nisan - Trabzon'da Of Devlet Hastanesi inşaatı şantiyesinde bir işçide Koronavirüs tespit edildi. Tespit edilen işçi ve diğer tüm işçiler, 14 gün karantinaya alındı.

Salgının ikinci ve üçüncü haftasında vaka sayıları ve ölümlerdeki artışlarla birlikte sokaklardaki insan sayısı seyrelti. #EvdeKal çağrılarını sıklaştırırken işçilerin evde kalma koşullarının olmadığı, iş yerlerinde önlemler alınmadığı, ücretli izin hakkı sağlanmadığı takdirde kira, faturalar, temel ihtiyaçlar için ücret almaya ihtiyaç duyan insanların işe gidip gelmeye devam edeceği daha sık gündem olmaya başladı.

Özellikle sosyal medyada yaygınlaşan "Nasıl evde kalayım" sorusuyla birlikte, inşaat şantiyelerindeki, fabrikalardaki sağlıksız, hijyenik olmayan koşulların fotoğraf ve videoları yaygınlaştı.

Geleneksel sektörlerde, sendikalarda örgütlü işçilerin iş bırakma, iş yavaşlatma eylemleri başladı

1 Nisan - Gebze Sarkusyan fabrikasında Koronavirüs testi pozitif çıkan işçiler olması üzerine, işçiler sendikanın kararıyla fabrikayı boşaltma ve kendilerini karantinaya almaya kararı verdi. İşçiler ücretsiz izin hakkını kazandı.

2 Nisan - İstanbul Üniversitesi Mahmut Ak üniversite bileşenlerinde kısmi olarak çalışan öğrencilerin sözleşmelerini feshetti.

2 Nisan - Muş, Alparslan 2 barajında çalışan inşaat işçileri barınma, beslenme ve çalışma koşullarının düzeltilmesi ve Koronavirüs'e yönelik önlemler alınması için iş bırakma eylemi gerçekleştirdi. İşçi temsilcileri ve firma yetkilileri görüşme yapıyor.

2 Nisan - DİSK Enerji-Sen'in mücadelesiye, İSKİ'de sayaç okuma işçileri için tedbirler alınmaya başladı.

3 Nisan - Kocaeli Valiliği dün (2 Nisan) COVID-19 salgınına gerekçe göstererek "iş bırakma" dahil bütün eylem ve etkinliklerin yasaklandığını duyuran bir genelge yayımladı. Daha sonra tepkilerle "iş bırakma" ifadesi çıkarıldı.

3 Nisan - Bengül Demirel isimli İstanbul İGDAŞ Küçükalyalı Müşteri Hizmetleri işçisi Koronavirüsü sonucu yaşamını yitirdi.

3 Nisan - 5. Levent Turkuvaz Medya şantiyesinde çalışan İnşaat-İş Sendikası üyesi 5 işçide koronavirüs tespit edildi. Şantiyede çalışan 35 işçi karantinaya alındı.

3 Nisan - Çekmeköy Koray inşaat şantiyesinde çalışan işçilere, çalışırken virüs kapmaları durumunda tüm sorumluluğun kendilerine ait olduğuna dair belge imzalatıldı.

3 Nisan - Nemak Döküm işçisi, Ali Kurtuluş Koronavirüs nedeniyle yaşamını yitirdi.

3 Nisan - Valfsan'da iki işçide koronavirüs tespit edildi. İşçiler çalışmaktan kaçınma haklarını kullanmak istedi. Patron ise korona tehdidi olmadığına karar vererek sadece işçilerin kullandığı servisteki işçilere idari izin verdi!

3 Nisan - DİSK Tekstil Antep Bölge Temsilcisi Mehmet Türkmen, koronavirüs tespit edilen konfeksiyonlarda üretime zorla devam edildiğini paylaştığı için gece gözaltına alındı.

3 Nisan - Korona salgınına karşı hastanelerde en ön safta mücadele eden ancak sağlık emekçileri için yapılan düzenlemelerden yararlanamayan 4D statüsündeki işçiler video mesajlarla Sağlık Bakanlığı'na seslendi. 4D'li sağlık emekçileri, "Sağlık bir ekip işidir, sağlık emekçileri arasında ayrımcılık yapmayın!" dedi

İş yerlerinden koronavirüs vakaları tespit edilmeye başladı. Bu durumda işçiler arasında huzursuzluk yayıldı.

İnşaat ve sağlık emekçilerinin durumu öne çıkarken, sağlık emekçilerinin ayrımcılığa maruz kalması gündeme geldi.

Sarkusyan işçileri iş bırakarak ücretli izin hakkını kazandı. Bunun üzerine Kocaeli Valiliği "iş bırakma"nın da yasaklandığı bir genelge yayınladı.

Gelen tepkiler üzerine "iş bırakma" yasağı genelge-den çıkarıldı.

Koronavirüs sebebiyle işçi ölümleri gündeme gelmeye başladı.

Enerji ve inşaat iş kollarında huzursuzluk yayılmaya devam ediyor. İş yerlerinden fotoğraf ve videolarla koşulların teşhiri yayılmaya başladı.

3 Nisan - Tuzla Tersanele Bölgesinde bulunan Sedef Tersanesi'nde çalışan bir mühendisin COVID-19 testi pozitif çıktı. Tersane yönetimi diğer çalışanları bilgilendirmek için 3 gün bekledi

4 Nisan - İzmir'de Akar Tekstil'den yeterli önlem alınmadığı için işçiler iş bıraktı, patronun adamları ise bunun üstüne işçilere saldırdı.

6 Nisan - İSİG Meclisi Mart ayı iş cinayetleri raporunu yayınladı. İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği (İSİG) Meclisi'nin verilerine göre, geçen mart ayı boyunca 14'ü korona virüsünden olmak üzere en az 113 işçi öldü.

7 Nisan - Akar Tekstil'de iş bırakma eylemi sonrası Deriteks sendikası ücretli izin hakkının kazanıldığını duyurdu.

7 Nisan - Bursa'da Yeşim tekstil fabrikasında çalışan 8 işçide Covid-19 testi pozitif çıkınca karantina uygulandı. İşçilerden 4'ü yoğun bakıma alındı. Fabrikada üretim durduruldu.

7 Nisan - İstanbul'un Tuzla ilçesinde kurulu 300 işçinin çalıştığı Valfsan fabrikasında koronavirüs tespit edilen işçi sayısı 5'e yükseldi. Çok sayıda işçide ise koronavirüs belirtisi görüldüğü ifade edildi. Fabrikada 60 kişinin çalıştığı "solunum cihazı" ile ilişkili üretim bölümü dışında tüm bölümler kapatılarak işçiler izne çıkarıldı.

7 Nisan - Ankara İl Pandemi Kurulu, pandemi hastanelerinde çalışan sağlık emekçilerine en geç beş günde bir düzenli test uygulayacak için bir birim kurma kararı aldığı duyuruldu

8 Nisan - Tuzla'da 300 işçinin çalıştığı Valfsan'da koronavirüs tespit edilen işçi sayısı 5'e yükseldi. Fabrikada 60 kişinin çalıştığı "solunum cihazı" ile ilişkili üretim bölümü dışında tüm bölümler kapatıldı.

8 Nisan - Şişli Etfal Eğitim ve Araştırma Hastanesinde çoğu Dev-Sağlık-İş üyesi 7 sağlık emekçisi işten çıkarıldı.

9 Nisan - Gebze Koton deposunda 3 işçinin Covid-19 testi pozitif. İşyerinde vaka olmasına rağmen Koton herhangi bir önlem almadı, depo işleri aynı yoğunlukla devam ediyor

9 Nisan - Getir, İstanbul Bulgurlu deposunda çalışan bir kuryenin Covid-19'a yakalandığını ve depoda çalışmaların durdurulduğunu bildirdi.

9 Nisan - Şişli Etfal'de işten çıkarılan işçiler, Dev-Sağlık-İş'in müdahalesiyle işe geri alındı.

10 Nisan - Sakarya Kaynarca'da Kuzey Marmara Otoyolu inşaatında #Kolin İnşaatın taşeronu Zeni Grubun patronları ücretlerinin ödenmesini isteyen işçilere saldırdı. 4 işçi hastaneye kaldırıldı.

10 Nisan - Soma'da İmbat Madencilik'te 3 işçi kardeşimizi iş cinayeti sonucu kaybettik.

Özellikle Şok Market işçileri olmak üzere, market, kargo işçilerinin durumu kamuoyunda tartışılır hale gelmeye başladı.

CepteŞok uygulamasıyla evlere sipariş başlatan Şok Market, işçileri koruyucu ekipman olmadan, yürüyerek evlere siparişe göndermeye başlaması tepki çekti.

SENDİKALAR

KONFEDERASYONLARIN AÇIKLAMALARI

HAK-İŞ

Hak-İş'ten ilk açıklama 17 Mart günü geldi. Hak-İş yaptığı açıklamada bağlı sendikalara işyerlerinde işverenlerle yakın işbirliği içerisinde, sosyal mesafe kurallarına dikkat edilmesi, maske ve eldiven sağlanması konusunda çalışma yapmalarını tavsiye etmekte yetindi.

http://www.hakis.org.tr/haberler.php?action=haber_detay&htype=1&id=3160

18 Mart günü iktidarın açıkladığı ekonomik tedbir paketi sonrasında Hak-İş'ten yeni bir açıklama gelerek, iktidarın attığı adımların harfiyen uygulanması ve bu konuda işverenlerin de hassasiyet göstermesi gerektiğinin altı çizildi. Cumhurbaşkanı'na bolca teşekkür içeren açıklamada "emekçilerin işsiz kalması, maaşlarının ödenememesi, ücretsiz izne çıkarılması gibi konuları asla kabul etmiyoruz. İşçiler öncelikle idari izinli sayılmalı, yıllık ücretli izinleri kullanılmalı, eğer o da sağlanamıyorsa kısa çalışma ödeneğinden yararlandırılmalıdır" ifadeleri kullanıldı.

http://www.hakis.org.tr/haberler.php?action=haber_detay&htype=1&id=3164

25 Mart'ta HAK-İŞ Genel Başkanvekili Osman Yıldız, "Koronavirüs salgını bahanesiyle işçilerin işten çıkarılmalarının yasaklanmasını istiyoruz" diyerek bir açıklama gerçekleştirdi. İşten çıkarmaların yasaklanmasını talep eden açıklamanın içeriğinde ise "...işyerlerinin kapatılmadan hizmetlerin aksatılmayacak biçimde uzaktan çalışma ve dönüşümlü çalışma yöntemleri ile devam ettirilmesini son derece önemli

buluyoruz." ifadeleriyle esnek ve kuralsız çalışmanın sorun olarak görülmeyeceğini ilan etmiş oldu. Açıklamada "...Kovid-19 ile mücadele sürecini hükümet-işçi-işveren birlikte, "Kazasız atlatabilmek" ve "Kurulu düzeni bozmadan" atlatabilme temennisiyle ise esas olarak sermayenin çıkarlarının korunduğu bir emek rejiminden yana tavır aldığını bir kez daha gösterdi.

http://www.hakis.org.tr/haberler.php?action=haber_detay&htype=1&id=3167

27 Mart günü yapılan açıklamayla özel olarak sağlık emekçilerinin aşağıdan gelen taleplerini gündeme alan Hak-İş, Sağlık Bakanlığı tarafından açıklanan sağlık çalışanlarına 3 ay boyunca yapılacak ek ödemenin bütün sağlık emekçilerini kapsayacak şekilde genişletilmesini talep olarak açıklamanın içerisine yerleştirdi.

http://www.hakis.org.tr/haberler.php?action=haber_detay&htype=1&id=3171

1 Nisan'da ise Hak-İş yaptığı açıklama ile Cumhurbaşkanlığı tarafından başlatılan "Biz Bize Yeteriz Türkiyem" kampanyasına 1 Milyon Lira bağışladığını açıkladı. Çoğu zorla ve baskıyla üye yapılmış işçilerin aidatlarından oluşan bütçesi içerisinden zaten astronomik rakamlarla maaşlar alan yöneticilere sahip Hak-İş'in attığı bu adım özellikle Hak-İş'in sosyal medya hesaplarındaki paylaşımları altına işçilerin yazdıkları yorumlarda kendisini gösteren bir memnuniyetsizliğe yol açtı. Salgın sürecinde risk altında çalışan emekçiler haklarını savunan bir sendikadan ziyade iktidar sendikacılığı yapan yöneticilerine tepkilerini dile getirdi.

http://www.hakis.org.tr/haberler.php?action=haber_detay&htype=1&id=3173

31 Mart günü DİSK ve Türk-İş'in genel başkanlar imzasıyla kamuyouna duyurduğu ortak metin Hak-İş'i de kapsıyordu. Ancak Hak-İş talepleri sınırlayarak twitter hesabından duyurdu. Sonrasında ise sosyal medya hesaplarındaki paylaşımları kaldırdı ve internet sitesinde ise buna dair bir içerik bulunmuyor.

TÜRK-İŞ

Türk-İş Genel Başkanı Ergün Atalay ilk açıklamayı, 23 Mart Pazartesi günü Türk-İş Sakarya İl Temsilciliğinde basın toplantısı düzenleyerek gerçekleştirdi. Açıklamada "Batan geminin lüks kamarası yok. İşini düzgün yapan işverenlerimiz var. İş yerlerimizin büyük bir bölümünde arkadaşlarımız ücretli izne çıktı, bir bölümü de vardiyalı şekilde çalışıyor." diyerek "Aynı Gemideyiz" vurgusuyla işverenlerden ricacı olarak işçilerin sorunlarına çözüm beklentisini dile getirdi.

<http://www.turkis.org.tr/ATALAY--ACIKLAMALARDA-BULUNDU-d387750>

31 Mart günü ise Ergün Atalay, Türk-İş Yönetim Kurulu adına açıklama yaparak "Ülkemizi ve bütün dünyayı tehdit eden Covid-19 salgınına karşı etkin bir mücadele için alınan önlemlere ek olarak çalışma hayatına ilişkin aşağıdaki tedbirlerin de hayata geçirilmesinin önemli olduğunu düşünüyoruz." ifadelerini kullandı ve üç talep öne çıkardı. İşten çıkarmaların yasaklanması, zorunlu üretim alanları hariç 15 gün süreyle bütün işlerin durdurulması ve salgın nedeniyle iş ve gelir kaybına uğrayan bütün işçilere işveren, İşsizlik Sigortası Fonu ve devlet tarafından gelir desteği sağlanması olarak özetlenebilecek bu talepler işçilerin yaygın olarak dillendirmesinden kaynaklı Türk-İş'in de gündemine girdi. Bu açıklama metni DİSK ve Hak-İş'le eş zamanlı ortak bir metin olarak kamyouna duyuruldu.

<http://www.turkis.org.tr/COVID-19-ILE-MUCADELEDE-YENI-TEDBIRLER-ALINMALIDIR-d389750>

4 Nisan'da ise "Biz Bize Yeteriz Türkiyem" kampanyasına Türk-İş tarafından 3 milyon lira bağışladı.

Aynı zamanda mafyatik ilişkileriyle bilinen Türk Metal sendikasının başında bulunan Türk-İş Genel Sekreteri Pevrul KAVLAK 3 milyon liralık bağış çekini; Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanı Zehra Zümrüt SELÇUK'a verdi.

<http://www.turkis.org.tr/MILLI-DAYANISMA-KAMPANYASINA-3-MILYON-LIRA-BAGIS-d393752>

Kamuoyuna "İşten çıkarmalar yasaklandı" diyerek duyurulan kanun taslağı hakkında açıklama yapan Türk-İş açıklamada "...kanun taslağı ile işten çıkartmalar yasaklanmaktadır ancak işverene ücretsiz izin yetkisi öngörülmektedir. Bu kabul edilemez niteliktedir. Nakdi ücret desteği de işçilerin geçim şartlarını karşılamaktan uzaktır." ifadelerini kullandı.

<http://www.turkis.org.tr/-KAMUOYUNA-YANSIYAN-KANUN-TASLAGI-EKSIK-VE-YETERSIZDIR--d394751>

DİSK

DİSK, ilk vakanın görülmesinin hemen ertesinde 11 Mart günü bir açıklama yaparak, önlemlerin alınması ve yapılmasını gerekenleri içeren bir metin yayınladı.

<http://disk.org.tr/2020/03/koronaviruse-karsi-iscileri-koruyun/>

DİSK, 13 Mart'ta işçilerin ve halk sağlığının korunması için alınması gereken 5 önlem açıkladı.

<http://disk.org.tr/2020/03/diskin-koronaya-karsi-acil-onlem-cagrisi/>

DİSK, 17 Mart'ta Virüsle mücadelenin yaratabileceği sosyal tahribatı azaltmak ve çalışanların korunması için çalışma yaşamına ilişkin alınması gereken 6 önlem açıkladı.

<http://disk.org.tr/2020/03/salginin-sosyal-tahribatina-karsi-acil-onlemler/>

18 Mart günü Çankaya Köşkü'nde düzenlenen Koronavirüs ile Mücadele Eşgüdüm Toplantısına DİSK'in davet edilmemesi üzerine "Ayrımcılık sağlığa zararlıdır." başlıklı bir açıklama yayımlandı.

<http://disk.org.tr/2020/03/ayrimcilik-sagliga-zararlidir/>

19 Mart günü ise bir gün önce koronavirüsle ilgili olarak Ekonomik İstikrar Kalkanı adıyla açıklanan önlem paketine istinaden "Durumun ciddiyetiyle örtüşmeyen bu önlemler sadece ve sadece "sermayeye kalkan" paketidir." denilerek bir yazılı açıklama gerçekleştirildi.

<http://disk.org.tr/2020/03/is-isten-gecmeden-uyariyoruz/>

23 Mart günü emek ve meslek örgütleri DİSK-KESK-TMMOB-TTB; "Halkın sesine kulak verin, yaşamsal talepleri karşılayın!" başlıklı ortak bir açıklama gerçekleştirdi. Açıklama 17 maddelik bir talepler dizisi de içeriyordu.

<http://disk.org.tr/2020/03/disk-kesk-tmmob-ttb-halkin-sesine-kulak-verinyasamsal-talepleri-karsilayin/>

25 Mart günü, öncesinde Sağlık Bakanlığı tarafından açıklanan sağlık çalışanlarına 3 ay boyunca yapılacak ek ödemenin bütün sağlık emekçilerini kapsamamasına yönelik "Sağlık hizmetleri bir bütündür: Ayrımcılık yapılamaz!" başlıklı bir açıklama gerçekleştirdi.

<http://disk.org.tr/2020/03/saglik-hizmetleri-bir-butundur-ayrimcilik-yapilamaz/>

30 Mart günü, Covid-19 salgınıyla etkin mücadele için DİSK, online basın toplantısıyla alınması gereken önlemleri duyuran bir açıklama gerçekleştirdi. Açıklamanın içeriğinde yer alan "Söz konusu karar ve buna uygun yapılacak düzenlemelerin 48 saat içerisinde hayata geçirilmesi mümkün, dahası salgının yayılma hızı göz önüne alındığında zorunluluktur. Ülkeyi yönetenler bu adımı atmadığı takdirde temel, zorunlu ve acil işler dışındaki işlerde çalışan işçiler, yaşamlarını tehdit eden bu koşullarda 6331 sayılı yasanın 13. maddesinde de açıkça belirtildiği şekilde ciddi ve yakın bir tehlike nedeniyle çalışmaktan kaçınacak ve çalışmama hakkını kullanacaktır. Bu işçilerin yasal hakkıdır, dahası yaşam hakkıdır." ifadeleri kamuoyunda DİSK'in 48 saat sonra talepler gerçekleştirmemesi halinde iş bırakma eylemleri örgütleyeceği yönünde bir beklenti yarattı. Ancak sonrasında DİSK'ten böyle bir adım gelmemesi tartışma konusu oldu.

<http://disk.org.tr/2020/03/disk-covid-19-ile-etkin-mucadele-icin-hukumeti-uyariyor-ve-cagri-yapiyor/>

31 Mart'ta kamuoyuna duyurulan "İşten çıkarmalar yasaklanmalı ve zorunlu mal ve hizmet üretimi dışında tüm işler en az 15 gün süreyle durdurulmalıdır" başlıklı ortak metin DİSK ve Türk-İş Genel Başkanlarının kendi imzasıyla açıklandı. Hak-İş de dahil olduğu bu ortak metni önce kısıtlayarak duyurdu sonrasında ise tamamen metinden çekildi.

<http://disk.org.tr/2020/03/isten-cikarmalar-yasaklanmali-ve-zorunlu-mal-ve-hizmet-uretimi-disinda-tum-isler-en-az-15-gun-sureyle-durdurulmalidir/>

31 Mart günü DİSK, KESK, TMMOB ve TTB, Covid-19 salgını ile etkin mücadelede halkın sağlığını, işini ve aşını korumak için 7 acil önlem açıkladı. Metin kişi ve kurumların imzasına açıldı.

<http://disk.org.tr/2020/03/disk-kesk-tmmob-ve-ttbnin-yedi-acil-onlem-metni-imzaya-acildi/>

DİSK, 6 Nisan Pazartesi günü saat 12:00'da "Zoom" üzerinden basın toplantısı gerçekleştirdi. Emekçilerin salgın karşısında durumunun özetlendiği basın toplantısında daha önce dile getirilen talepler yinelenildi.

<http://disk.org.tr/2020/04/iscileri-ve-ailelerini-gozden-cikararak-salginla-mucadele-olmaz-2/>

DİSK, kamuoyuna "İşten çıkarmalar yasaklandı" diyerek duyurulan "Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Taslağı"na ilişkin açıklama yaptı. Açıklamada ücretsiz izin uygulamasının meşrulaştırılmaması gerektiğinin altı çizildi.

<http://disk.org.tr/2020/04/isten-cikarmalar-yasaklansin-uccretsiz-izne-ve-sefalet-odenegine-hayir/>

Konfederasyon genel merkezleri dışında aşağıdan sendikal hareketin durumu

Konfederasyonların bu süreçte hareket etme biçimlerine bakarsak; Hak-İş geleneksel davranış kalıplarının dışında çıkmadı ve göstermelik bir kaç açıklamayla, sermayenin ve iktidarın çıkarlarıyla çatışmayacak bir kaç talebi öne sürdü. "Biz Bize Yeteriz Türkiyem" kampanyasının açıklanmasıyla birlikte 1 milyon liralık bağış yaparak iktidarın oluşturmaya çalıştığı "Aynı gemideyiz" görüntüsüne maddi ve manevi katkı sağlayarak işçilerin gerçek çıkarlarının karşısında yer aldı.

Türk-İş ise Hak-İş'e nazaran daha sessiz bir tutum izledi ve yer yer işçilerin taleplerini dillendirdi. Ancak hareket biçimlerinde ve açıklamalarının satır aralarında sık sık iktidar ve sermayeden ricacı olarak sürecin geçmesi için bekleyerek inzivaya çekildi.

Üyesi olmayan işçilerin dahi en çok umut bağladığı odak olarak DİSK ise ilk vakanın görüldüğü andan itibaren harekete geçerek bir dizi talebin oluşmasına katkı sağladı. Ancak bu taleplerin yaygınlaştırılmasının ve mücadele geleneğinin sağladığı beklentiyi karşılayacak bir eylem planı sunmayınca, işçiler tarafından da DİSK'e yönelik eleştiriler sıklaştı. 48 saatlik süre vermeyi ve sonrasında "Çalışmadan kaçınma hakkı" nı kullanmayı içeren açıklama sonrasında ise herhangi bir adım atılmaması esas olarak eleştirilen temel noktasını oluşturdu.

Konfederasyonların genel merkezleri dışında Hak-İş'e bağlı sendikalar örgütlü olduğu iş yerlerinde işçilerin tepki eylemleri gerçekleştirmesinin önüne geçmeye çalışan pratikler sergiledi. Bunun örneklerini raporun gün gün işçi eylemlerini içeren bölümünde görebilirsiniz.

Türk-İş sendikalarından ise Türk Metal patronlarla yaptığı anlaşmayı üretimin durdurulmasını savunmak yerine eğer üretimin durması gerekirse diye ifadelerle önceliği patronların durumuna göre ayarlayan bir açıklamayla duyurdu.

DİSK'e bağlı sendikalardan Dev Yapı-İş, Limter-İş, Dev Sağlık-İş ve Enerji-Sen ise iş yerlerini temel alan ve işçi sağlığını korumak için risk alan bir mücadele pratiğiyle öne çıktı. Bu noktada gerçekleştirilen eylemlerde bu sendikalar aktif biçimde yer aldı. Bunun dışında DİSK'e bağlı Birleşik Metal İş de örgütlü olduğu iş yerlerinde ücretli izin hakkını kazanmaya yönelik bir pratik sergilerken bunun en iyi örneği Sarıyusuçyan işçilerinin kazanımı oldu.

Konfederasyon dışında İnşaat-İş sendikası iş yerlerinde sağlıksız çalışma koşullarının teşhiri, fiili mücadele ve emekçilerin taleplerinin duyurulması noktasında etkin ve yaygın bir mücadele yürüttü. PTT-Sen, PTT'nin Topkapı yerleşkesinde gerçekleştirdiği iş bırakma eylemi ve KESK/Haber-Sen'in PTT önlerinde gerçekleştirdiği açıklamalarla PTT çalışanlarının sorunlarının dile getirilmesi noktasında etkili oldular. İşçi sendikaları dışında, KESK'e bağlı Sağlık Emekçileri Sendikası(SES) da hastanelerde çalışanların seslerinin duyurulması için mücadelede öne çıkan sendikalardan biri oldu.

DİSK/Enerji Sen, İSKİ'de çalışan işçilerin sorunları için İSKİ Genel Müdürlüğü önünde, fiziksel mesafeye dikkat ederek eylem yaptı

ÖNE ÇIKAN İŞÇİ EYLEMLERİ

Enerji-Sen ve sayaç okuma işçileri 23 Mart'ta İSKİ önünden seslendi:

Taleplerimiz kabul edilsin!

Eylemde yapılan konuşmada; “İşçi arkadaşlarımız korunaksız bir şekilde çalışıyor. Her gün evlerine döndüklerinde aileleriyle, yakınlarıyla temas ediyor ve onlar da risk altında. Başta saha çalışanı 1400 arkadaşımız olmak üzere yarından itibaren 153’ü arayarak tepkimizi dile getireceğiz. Nöbetçi bir ekibin dışında tüm işçiler derhal sahadan çekilmeli, hastalık belirtilerinin ortaya çıkacağı 14 gün boyunca idari izinli sayılmalıdır.” denildi.

İbni Sina hastanesinden sağlık emekçileri:

Ayrımcılığa son verin!

31 Mart günü hastane girişinde “Sağlık çalışanları arasında ayrımcılığa son verin!” diyerek açıklama yapmak isteyen İbni Sina hastanesi işçileri ve işçilerin çağrısıyla orada bulunan Dev Sağlık İş yöneticisiyle, örgütlenme uzmanlarına polis saldırdı. 5 Kişi gözaltına alınmasına rağmen sağlık emekçilerinin sorunları gündeme girdi.

Sarkuysan işçileri:

İşten kaçınma hakkını kullanarak iş bıraktı

Gebze’de bulunan metal fabrikası Sarkuysan’da koronavirüs vakaları görülmesi üzerine işçiler 1 Nisan günü İş Sağlığı ve Güvenliği Yasası’nın 13. Maddesi kapsamında işten kaçınma haklarını kullanarak üretimi durdurdu.

İşçiler 14 günlük karantina süresini ücretli izin hakkını kullanarak geçirmeyi talep etti.

Bu üç eylem örneği, ilki kişisel tedbirlerin alınarak fiili yapılan bir eylem olması, ikincisi bu süreçte en fazla risk altında bulunan sağlık emekçilerinin militan bir çıkışı olması ve üçüncüsü de büyük bir üretim alanında yapılan kitlesel tavrı alıştan kaynaklı öne çıkıyor. Bunun dışında İnşaat-İş ve Dev Yapı-İş’in şantiyelerde yürüttüğü mücadelenin örnekleriyle, market ve depo işçilerinin sosyal medyadan seslerini duyurmaya yönelik yapılanlar da genel olarak öne çıkmaktadır

İŞÇİ CİNAYETLERİ

İŞÇİLER ÇALIŞIRKEN ÖLMEME DEVAM EDİYOR...

11 Mart

Eyüp Arslan...

39 yaşında, Karayolları 86. Şube Şefliği'nde işçi...

Tunceli Çiçekli köyü Karaoğlan mevkiinde karla mücadele çalışmasından dönerken kullandığı bıçaklı kamyonetin şarampole devrilmesi sonucu yaşamını yitirdi...

12 Mart

Rahmi Mamak...

35 yaşında, Petlas Lastik işçisi...

Kırşehir'deki fabrikada kullandığı forkliftin devrilmesi sonucu aracın altında kalarak yaşamını yitirdi...

12 Mart

Gültekin Gündüz...

41 yaşında, Kastamonu Ağlı Belediyesi işçisi...

Devrekani'de sürdüğü greyderden düşüp aracın altında kalması sonucu

13 Mart

Haki Uzgul...

44 yaşında...

Samsun Atakum'da çalıştığı inşaatın 4.katından düşerek yaşamını yitirdi...

13 Mart

Ramazan Topkan...

24 yaşında...

İstanbul Kurtköy'de çalıştığı şirket tarafından gönderildiği havuz tesisatında dokunduğu demir cisimden elektrik akımına kapılarak yaşamını yitirdi...

14 Mart

Abdullah Alaa...

22 yaşında, Suriyeli işçi...

Kocaeli Gebze'de forkliftle kamyonu tahta yüklerken yere dökülen tah-taların altında kalarak yaşamını yitirdi...

14 Mart

Ökkeş Çiftçi...

23 yaşında...

Hatay Dört Yol'da çalıştığı inşaatın 4.katından düşerek yaşamını yitir-di...

15 Mart

Fikret Elmas...

30 yaşında...

10 Mart'ta Mardin Nusaybin'de inşaatta çalışırken elektrik akımına kapıldı, Batman'da kaldırıldığı hastanede yaşamını yitirdi...

19 Mart

Nadir Boztepe...

İstanbul Pendik'te resepsiyon görevlisi olduğu plazada asansör boşlu-ğunda zemin kattan -2.kata düşerek yaşamını yitirdi...

19 Mart

Recep Tekin, İBB'de itfaiye eri...

İstanbul Bayrampaşa'da Terazidere Mahallesi'nde plastik malzemeleri üreten işyerinin deposunda çıkan yangına müdahale ederken ağır yaralandı, hastanede yaşamını yitirdi

22 Mart

Doğan Uysal...

18 yaşında...

İstanbul Kartal'da çalıştığı inşaatta iskeleden düşerek yaşamını yitir-di...

22 Mart

Kamil Yastı...

32 yaşında...

Kahramanmaraş'ta baca revizyonu için geldiği fabrikanın çatısından 10-11 metre yükseklikten düşerek yaşamını yitirdi...

22 Mart

Hayri Karbuz...

47 yaşında...

Tekirdağ Süleymanpaşa'da çalıştığı inşaatta yüksekten düşerek yaşa-mını yitirdi...

22 Mart

Tamer Avunduk, taşeron temizlik işçisi...

Sivas Kangal Termik Santrali'nde iş sahasında geri manevra yapan iş makinesinin altında kalarak yaşamını yitirdi...

25 Mart

Dilek Tahtalı... İstanbul Acıbadem International Hastanesi çalışanı...
33 yaşında...
Koronavirüs nedeniyle yaşamını yitirdi...

25 Mart

Hasan İlaslan...
16 yaşında Çocuk İşçi...
Afyon 2.Küçük Sanayi Sitesi'nde tamiratını yaptığı damper açık ve üzeri
yükü iken, damperin hidrolik havasını aldığı esnada damperin altında
kalarak yaşamını yitirdi.

25 Mart

Sedat Kaya...
35 yaşında...
Sakarya Karapürçek'ten Akyazı'da bir fabrikaya giden işçi servisinin
elektrik direğine çarpması sonucu yola düştü ve üzerine yıkılan direğin
devrilmesi sonucu yaşamını yitirdi

25 Mart

Kerem Sönmez...
44 yaşında, Akbank İstanbul Esentepe Şubesi'nde güvenlik görevlisi...
Koronavirüs nedeniyle yoğun bakıma kaldırıldığı hastanede dün gece
yaşamını yitirdi...

26 Mart

Temel Demircan...
46 yaşında, kaynak ustası...
Önceki gün Zonguldak Ereğli'de bulunan bir demir çelik fabrikasında
tamir için çıktığı çatıdan 5 metre yükseklikten iş makinelerinin üzerine
düşerek yaşamını yitirdi...

26 Mart

Hüseyin Ayna...
44 yaşında...
Sakarya Adapazarı'nda çalıştığı koyun çiftliğinde saman balyası getiren
kamyonun taşıyacağı 100 kilo ağırlığındaki bir saman balyasının üze-
rine düşmesi sonucu yaşamını yitirdi..

27 Mart

Hanife Bıyıklı... Adın Oto Donanım işçisi...
Covid-19 testi pozitif çıktı, sonrasında fabrikada hiç bir önlem alınma-
dan üretime devam edildi...
Koronavirüsten kaynaklı hayatını kaybetti...

27 Mart

Mehmet Beşir Öncel...
44 yaşında, Yapı Kredi Bankası Diyarbakır Ofis Şube Müdürü...
15 Mart'ta koronavirüs testi pozitif çıktı, hastanede yaşamını yitirdi...

28 Mart
Batırcan İbrahimov, göçmen işçi...
Kocaeli Gebze'de çalıştığı sac fabrikasında pres makinesine kafasının sıkışması sonucu yaşamını yitirdi...

28 Mart
İhsan Ölmez...
31 yaşında, şoför...
Adana Seyhan'da Toptancılar Sitesi'nde bir işyerine getirdiği kamyonundaki gıda malzemelerini boşaltmak için aracının arka kapağında kurulu asansör sistemini çalıştırdığı sırada kafasının sıkışması sonucu yaşamını yitirdi...

28 Mart
Abdulsetar T.
İzmit'te bulunan Kocaeli Üniversitesi Umuttepe Kampüsü'nde KYK yurt inşaatında işçi...
İnşaatın merdiven boşluğunda kendini asarak yaşamına son verdi...

28 Mart
Nedim Yeğen...
40 yaşında, LC Waikiki işçisi...
Koronavirüsten yaşamını yitirdi...

29 Mart
İbrahim Ağman...
39 yaşında, maden işçisi...
Çankırı Ilgaz'da özel kömür ocağında karbonmonoksitten etkilenerek yaşamını yitirdi...

31 Mart
Ahmet Kaplan...
56 yaşında...
Bursa Gemlik'te inşaatın 2.katında kalıp çakarken düşerek yaşamını yitirdi...

31 Mart
Hasan Köysüren...
29 yaşında...
Aşçılık yaptığı İstanbul'dan memleketi Kırşehir'e gitmişti...
Tedavi gördüğü hastanede koronavirüs sonucu yaşamını yitirdi

31 Mart
Gökhan Altınışik..
30 yaşında..
Kocaeli Gebze Plastikçiler OSB'de suni deri, ayakkabı tabanı, kauçuk, yapıştırıcı ve boya üretiminde sektörlere hammadde temin eden Kimpur fabrikasında, 4 gün önce kazan patlaması sonucu ağır yaralanmıştı..
Hastanede yaşamını yitirdi..

31 Mart

Orhan Candemir..

50'li yaşlarda, operatör..

İzmir Narlıdere'de çalıştığı Tanyer İnşaat'ta iş makinesinin arızalanıp devrilmesi sonucu yaşamını yitirdi...

1 Nisan

İstanbul Üniversitesi Tıp Fakültesi Hastanesi (Çapa) enfeksiyon servisinde koronavirüs (COVID-19) tedavisi gören Dahiliye Profesörü Cemil Taşcıoğlu yaşamını yitirdi...

2 Nisan

Mustafa Oral...

68 yaşında...

Türk Diş Hekimleri Birliği (TDB) Yüksek Disiplin Kurulu Başkanı...

Hastasından kaptığı tahmin edilen koronavirüs nedeniyle Muğla'da tedavi gördüğü hastanede yaşamını yitirdi...

2 Nisan

Muharrem İdiz..

İzmir Kemalpaşa'da bulunan Kaplamin Ambalaj'da sözleşmeli işyeri hekimi...

Hastasından kaptığı tahmin edilen koronavirüs nedeniyle yaşamını yitirdi...

2 Nisan

Ali Kurtuluş...

Nemak Döküm (eski adıyla Cevher Döküm) işçisi...

Koronavirüs nedeniyle yaşamını yitirdi...

2 Nisan

Bengül Demirel...

40 yaşında...

İstanbul İGDAŞ Küçükalyalı Müşteri Hizmetleri biriminde memur...

Koronavirüs sonucu yaşamını yitirdi...

3 Nisan

Rahim Ersoy...

Çanakkale'de çalıştığı inşaatta yüksekte düşme sonucu yaşamını yitirdi...

3 Nisan

Aydoğan Adagümel...

42 yaşında...

İzmir Büyükşehir Belediyesi'ne bağlı İZENERJİ şirketinde kadrolu Park ve Bahçeler Dairesi işçisi...

Koronavirüs nedeniyle yaşamını yitirdi...

3 Nisan
Nurettin Mutluergil...
Göz Hastalıkları Uzmanı Op.Dr.
Çalıştığı İstanbul'da koronavirüs sonucu yaşamını yitirdi...

5 Nisan
Hüseyin Çankal..
48 yaşında..
Mersin Erdemli'de çalıştığı mermer ocağında yüksek mermer bloğundan düşerek yaşamını yitirdi..

5 Nisan
Cengiz Tokmak
Ana yüklenici firmanın Rönesans Holding'in olduğu ve 20 Nisan'da açılacak olan İstanbul Başakşehir Şehir Hastanesi şantiyesinde meydana gelen iş cinayetinde yaşamını yitirdi...

5 Nisan
Nihat Şenel...
45 yaşında...
Kütahya Tavşanlı Garp Linyitleri İşletmesi'nde işçi...
İntihar ederek yaşamına son verdi...

5 Nisan
Kabil Başer...
46 yaşında...
Türk Kızılay Batı Karadeniz Afet Yönetim Merkezi Müdürlüğü'nde baş aşçı...
Düzce'de bir haftadır tedavi gördüğü hastanede koronavirüs nedeniyle yaşamını yitirdi...

5 Nisan
Ali İhsan Bulut...
Jinekolog Op. Dr.
İstanbul Kartal'da yakalandığı koronavirüs sonucu yaşamını yitirdi

6 Nisan
Burhan Tüsel... İnşaat İşçisi...
39 Yaşında...
Bitlis'in Tatvan ilçesinde çalıştığı inşaatın 5'inci katından düşerek işçisi yaşamını yitirdi.

6 Nisan
Murat Yılmaz...
35 yaşında...
Kocaeli'de çalıştığı boya fabrikasında çalışırken kalp krizi geçirerek yaşamını yitirdi...

6 Nisan
Özgür Eryıldırım...
43 yaşında...
Kocaeli Derince belediyesi işçisi...
Hastanede tedavi gördüğü koronavirüs nedeniyle yaşamını yitirdi...

6 Nisan
Süleyman İleri...
İstanbul BB Ağaç A.Ş. işçisi...
Hastanede tedavi gördüğü koronavirüs nedeniyle yaşamını yitirdi...

8 Nisan
Adem Can...
42 yaşında...
İstanbul Arnavutköy'de çalıştığı tekstil fabrikasının 4.katından beton zemine düşerek yaşamını yitirdi...

7 Nisan
Dr. Mehmet Ulusoy...
İstanbul Özel Meltem Hastanesi mikrobiyoloji uzmanı...
Hastanede tedavi gördüğü koronavirüs nedeniyle dün yaşamını yitirdi...

8 Nisan
Ahmet Eğri...
Türkiye'nin Avrupa Birliği Daimi Temsilciliği'nde aşçı...
Brüksel'de hastanede tedavi gördüğü koronavirüs nedeniyle yaşamını yitirdi...

8 Nisan
Mustafa Arıkan...
53 yaşında...
Mersin Akdeniz'de bir soğuk hava deposunda tadilat yaparken üzerine demir merdiven devrilmesi sonucu yaşamını yitirdi...

9 Nisan
Kemal Soytürk...
52 yaşında...
Zonguldak Türkiye Taşkömürleri Kurumu Üzülmez Müessese Müdürlüğü Asma İşletmesi'nde yeraltında elektrik teknikeri...
Hastanede tedavi gördüğü koronavirüs nedeniyle yaşamını yitirdi...

10 Nisan
Ramazan Karasu..
29 yaşında..
Kayseri Melikgazi'de inşaatın 11.katında iskeleden düşerek yaşamını yitirdi..

10 Nisan
Seyfi Gür... Diş hekimi...
Ankara Bayındır Hastanesi'nde tedavi gördüğü Covid-19 nedeniyle
yaşamını yitirdi...
Ailesine ve sağlık emekçilerine başsağlığı diliyoruz...

10 Nisan
Hasan Ecevit..
44 yaşında..
İstanbul Haseki Eğitim ve Araştırma Hastanesi Genel Yoğun Bakım
işçisi..
Hastanede tedavi gördüğü koronavirüs nedeniyle yaşamını yitirdi..

10 Nisan
Ersin Özdoğan, Salih Ayber ve Erdinç Karaveli... Maden İşçileri
Manisa Soma İmbat Maden İşletmesi'nde D.10 Panosu ikinci ayakta
meydana gelen göçükte yaşamlarını yitirdiler...

11 Nisan
İsmail Durmuş...
35 yaşında, İstanbul Sancaktepe'de eczacı...
Hastanede tedavi gördüğü koronavirüs nedeniyle yaşamını yitirdi...

11 Nisan
Ahmet Hudaygulyev...
45 yaşında, Türkmenistanlı işçi...
Antalya Alanya'da çalıştığı muz serasında semaverle çay demlediği
kablodaki kaçak nedeniyle elektrik akımına kapılarak yaşamını yitir-
di...

11 Nisan
Ahmet Çulban...
İBB İSTAÇ işçisi... Hastanede tedavi gördüğü koronavirüs nedeniyle
yaşamını yitirdi...

* İşçi cinayetlerinin bilgisine haber taramaları ve İSİG Meclisi'nin sosyal medya paylaşımları aracılığıyla ulaşılmıştır.

İKTİDAR NE ADIM ATTI

PATRONLAR KORUNDU

İŞÇİLER ÇALIŞMAYA MAHKUM

18 Mart günü açıklanan ekonomik tedbir paketi öncesinde herkes tarafından bir beklenti yaratmış ancak AKP iktidarı şaşırtmayarak bir patronları koruma tedbirleri dizisi açıklamıştı.

<https://www.tccb.gov.tr/haberler/410/117037/-ulkemizin-ma-ruz-kaldigi-virus-tehdidinin-en-kisa-surede-bertaraf-edilmesi-icin-d-evlet-olarak-tum-imk-nlarimizi-seferber-ettik->

Krizden en çok etkilenen hizmet sektöründeki işverenlerin vergi yükümlülükleri, SGK primlerini ve kredi borçları ertelendi.

Kredi alamayan firmaların banka kredilerine erişiminin kolaylaştırıldı.

İşçileri en çok ilgilendiren maddelerden biri ise kısa çalışma ödeneği ile üretime ara veren işyerlerinde çalışanlara geçici gelir desteği sağlanması diye duyuruldu. Ancak bu da işverenin sorumluluğunu onun sırtından alarak işvereni rahatlatmak ve ücretli izin hakkıyla alacağı ücretten çok daha düşük bir ücrete işçiyi razı etmek anlamına geliyordu.

18 Mart'ta açıklanan önlemlerin, yasal düzenleme gerektirenleri, TBMM Genel Kurulu'nda 24 Mart akşamı kabul edilen torba yasaya eklenerek yasalaştırıldı.

30 Mart akşamı ise Cumhurbaşkanı Erdoğan televizyondan yaptığı konuşmayla "Milli Dayanışma Kampanyası" ilan ederek 5 ayrı kamu bankasına ait IBAN hesabı paylaştı. Devlet resmi olarak vatandaşın yardım istemiş oldu.

Yapılacak bağışlardan sağlanan fonun büyük oranda sağlık ve gıda harcamalarına yardımcı olmak için aynı olarak, yani doğrudan ihtiyaç malzemeleri tedarik edilerek dağıtılması planlandığı ifade edilerek koronavirüs salgın sürecinde yeni bir sosyal yardımlaşma ağıyla yoksulların iktidara bağlanmasının hesaplarının yapıldığı ortaya çıktı.

Genç işçiler #EvdeKal'masın, ücretsiz izin yaygınlaşsın

3 Nisan'da Tayyip Erdoğan'ın duyurduğu 20 yaş altına getirilen sokağa çıkma yasağı, 5 Nisan'da İşçileri Bakanlığı tarafından yayınlanan bir genelgeyle 18-20 yaş arası, çalışanlar için kaldırıldı.

8 Nisan akşamı "İşten çıkarmalar yasaklandı" diye duyurularak iktidar yeni bir adım attı.

En baştan itibaren yaygınlaşan "İşten çıkarmalar yasaklansın" talebine takla attırarak 4857 sayılı İş Kanunu'na eklenen "Geçici İstihdam Güvencesi" başlıklı geçici maddeye göre, maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren üç ay süreyle, İş Kanunu'nun md. 25/II'de gösterilen sebepler dışında, işçi işten çıkartılamaz; ancak bu düzenlemeye göre işveren, işçiyi rızasını almadan ücretsiz izne ayırabiliyor. Yani aslında işten çıkarmalar yasaklanmıyor, yalnızca erteleniyor.

Ücretsiz izne ayrılan işçiler için ücretsiz izin devam ettiği sürece patronlar sigorta primlerini yatırmayacak ve bir ayı aşan ücretsiz izinlerde işçiler sosyal sağlık güvencesinden yararlanma haklarını kaybedeceklerdir.

Düzenlemede ön görülen ücretsiz izin verilen işçilere günlük 39,25 TL ödenmesi şeklindeki düzenleme ile işçi aylık 1117 lira gelikle idame etmek zorunda kalacaktır.

Toplamda atılan adımlar sunulurken, her kesime yönelik tedbir alındığının altı çizilmekte ve virüs sınıf ayırmadan herkesi etkileyerek aynı gemideyiz edebiyatı yapılmaktadır. Ancak virüs her sınıftan insana bulaşabilse de virüsün yarattığı krizden her sınıf başka türlü etkileniyor.

Yıkıcı etkileri de işçilere vuruyor.

Atılan adımlar genel olarak patronları korumaya odaklanırken, şimdi yavaş yavaş başlayan işçi eylemleri ve yaygınlaşmaya başlayan işçi talepleri önümüzdeki günlerde işçilerin durumunu etkileyecek esas etkenler olarak öne çıkıyor.

KADIN MÜCADELESİ

KADINA YÖNELİK EV İÇİ ŞİDDET VE EKONOMİK ŞİDDET ARTTI

MÜCADELESİ

Evde kalın çağrılar ve/veya sokağa çıkma yasakları, koronavirüsten kaynaklı salgını kontrol etmede hayati gözükse de, kadınlar toplumsal cinsiyet eşitsizliğinden kaynaklı birçok sorunla karşı karşıya kaldı. Toplumsal cinsiyet eşitsizliğinin derin olduğu ve kadınların şiddetten uzaklaşmak için ihtiyaç duyduğu hukuki ve sosyal desteklerin nitelikli olmadığı ülkelerde bu risk daha da artıyor. Birleşik Krallık Uluslararası Kalkınma Departmanı'na bağlı UK Aid Direct kuruluşu, Kovid-19 salgınının pandemi ilan edilmesinin ardından ev içi şiddetin ve sağlık personellerine karşı şiddetin arttığını gösteren bir rapor yayımladı. Rapor, polis kayıtlarına göre, salgın başladığından beri Çin'de ev içi şiddet vakalarının üç katına çıktığını gösteriyor. Türkiye'de salgının ilk 20 günü 20 Kadın öldürüldü. (11 Mart-30 Mart)28 Mart 2020 günü Hatice Kurt, Rize'de sokak ortasında 17 yıl önce boşandığı, eski eşi olduğu söylenen bir erkek tarafından katledildi.

65 yaş üstü insanlara gelen sokağa çıkma yasağı ve çocukların okullarının tatil edilmesi ile ev içerisinde bakım sorumlulukları arttı. Ev içerisindeki kişilerin sağlığı, geçim endişesi, ev işlerinin yönetimi derken verilen duygusal emek corona sürecinde arttı. 20 yaş altı çocuklara sokağa çıkma yasağı ardından ise başta bekar kadınlar olmak üzere ücretli alanda çalışan kadınların bakım yükü katlanarak artmaya devam etti. Çocuklara kim bakacak? sorunu ile karşı karşıya kaldı. Kadınlar bakım sorumluluğunu devletin yerine getirmemesi ve geçim derdi arasında sıkışıp kaldı. Ayrıca bazı hanelerde zorunlu olmayan kamu-özel işkollarındaki tüm çalışanlara ücretli izin verilmemesi; zorunlu işkollarında ise ebeveynlerden birine ücretli izin uygulanmaması sebebiyle sokağa çıkması yasaklanan 8,5 milyona yakın 65 yaş üstü nüfusun yüzde 76'sını oluşturan kadınların omuzlarına yıkıldı.

İstanbul'da Kadın Savunma Ağı; Aile, Çalışma ve Sosyal Politikalar İl Müdürlüğü önünde eylem yaptı.

Ev işlerinin eşit bölüşülmemesi sebebiyle başta ev içinde bulunan kadınlar olmak üzere evden çalışma düzeneğine geçen sektörlerdeki kadınlar da gün içerisinde mesleki işlerini yerine getirirken ev işleri ile uğraşmak zorunda kalıyor. Karşılıksız emek artıyor. Özellikle tekstil fabrikaları başta olmak üzere birçok atölyede üretim devam ediyor ve kadınlar sağlıksız ortamlarda çalışmak zorunda kalıyor. Sağlık çalışanı kadınlar büyük riskler altında mücadele ederken, bir yandan da cinsiyetçi işbölümüyle karşılaşılıyor.

Salgın dışında hastanelere başvurunun kısıtlanması nedeniyle özellikle hamile kadınların sağlığı, cezaevlerindeki kadın ve 780 çocuğun güvenliği de tehlikeye giriyor.

Gündeliğe giderek geçimini sürdüren kadınlar ise geçineneme sorunu ile baş başa bırakılıyor. Restoran çalışanı, okul servisi hostesi, okul aile birliğine bağlı okul çalışanları, mağaza çalışanları gibi kadınların yoğunluklu çalıştığı alanlarda çalışmalar durdurulunca birçok kadın işten atıldı.

Korona Günlerinde de Kadınlar Birlikte Güçlü!

Evde kalan, çalışmak zorunda olduğu için evde kalamayan, işinden olan, kalacak evi olmayan, evde kalsa da güvende olmayan, evini bırakıp buraya iltica etmiş olan, yasal statüsü olmayan, kimliğinden veya yöneliminden dolayı evde baskı gören, ev işinden çıldıran, evinin kirasını ödeyemeyen, evinden atılan, evdeki herkese bakması beklenen, yalnızlaşan ya da kalabalıktan nefes alacak yer bulamayan biz kadınlar korona günlerinde de birlikte güçlüyüz, birbirimizin güvencesiyiz! Salgınin önlenmesi için kapanmamız beklenen evlerde şiddete uğramamayı, ücretli izinle ve güvenceli şekilde evde kalabilmeyi, evin tüm iş yükünü çekmemeyi, bu süreçte alınan önlem ve yükseltelen taleplerde dikkate alınmayı ve çok daha fazlasını hak ediyoruz. Yaşamak için evde kalmak, evde kaldığımız için yoksulluktan ve erkek şiddetinden ölmek için sesleniyoruz:

1- Üretim durdurulsun, zorunlu olmayan sektörlerde çalışanlara ücretli izin!

Evde kalamıyoruz. Çünkü “çarklar dönmeye devam edecek” diyenler evde kalmamızın koşullarını yaratmak yerine hayatlarımıza kastediyor! Birçoğumuz hala dışarıda çalışmaya devam etmek zorundayız. En güvencesiz işlerde çalıştığımız için evden çalışma, ücretli izin olanaklarına sahip değiliz. Bu güvencesizlik mülteci ve göçmen kadınları için katlanarak artıyor. Tekstil sektörü gibi zorunlu olmayan sektörlerde hala çalıştırılıyor. Çoğunluğunu kadınların oluşturduğu hizmet sektörünün bir kısmı çalışmaya devam ettiği gibi, pek çoğunda çalışanlar ya işten çıkarıldı ya da ücretsiz izne çıkarıldı. Bir yandan yoksullaşırken bir yandan üzerimize bindirilen ödeme yüküyle başa çıkamıyoruz. Küresel salgın tehlikesi bitene kadar, çeşitli ülkelerde olduğu gibi, elektrik, su, doğalgaz, telefon, internet ücretsiz olmalı, kira bedelleri alınmamalı, ücretsiz gıda yardımı yapılmalı. Bu süreçte çalışması zorunlu olan sağlık gibi sektörlerde çalışanların ise iş yükünün artmaması ve salgının yayılmaması için de üretimin durdurulması gereklidir. İşten çıkarılanlar için koşulsuz işsizlik maaşı, zorunlu olmayan sektörlerde çalışan herkese derhal ücretli izin istiyoruz! Çalışması zorunlu olan sektörlerin çalışanlarına ise yeterli ekipman sağlanmasını, yaygın test uygulanmasını, can güvenliğimizin sağlanmasını istiyoruz!

2- Ev işi herkesin işi!

0 evlerde sadece biz yaşamıyoruz. Ancak karantina günlerinde evin temizliğinden, yemeğe, okula gitmeyen çocuklarla ilgilenmekten yaşlıların bakımına tüm işler bizim omuzlarımızda. Kadınların ev içindeki görünmeyen emeği katlanarak artıyor. İşe gitmedikleri için evde kalan erkekler ise kendilerini o evlerde misafir hissetmeye meyilli. Bir engeli olmayan herkes zorunlu olan tüm temizlik, bakım gibi işleri eşit biçimde üstlenmelidir! Her fırsatta kadınlarla erkeklerin eşit olmadığını söyleyen yöneticiler bu eşitsizliğin derinleşmesinden sorumludur. Bunun değişmesi de ancak eşitliği önceleyen bir bakış açısının, her türlü iletişim aracıyla, toplumun tüm kesimlerine yaygınlaştırılmasıyla mümkün.

3- Karantinada 6284 hayat kurtarır!

İçine kapandığımız evler, öldürülen kadınların yüzde yetmiş beşinin cinayet mahalli. Yani pek çoğumuz için en tehlikeli yer. Buna rağmen Hâkim ve Savcılar Kurulu kadınların en önemli güvencesi olan 6284 sayılı Kanunu neredeyse askıya alan bir karar verdi ve şiddet uygulayanın evden uzaklaştırılmasını zorlaştırdı. Kadınlara şiddet uygulayanların cezaevinden erken çıkmasını sağlayacak infaz düzenlemesi gündemdeyken kimse salıverilen şiddet faillerinin nasıl denetleneceğini, hele salgın sürecinde kadınların güvenliğinin nasıl sağlanacağını konuşmuyor. 6284 askıya alınacağına erkek şiddetinin arttığı bu dönemde daha etkili uygulanmalı, uzaklaştırma kararlarının alınması zorlaşmak yerine kolaylaşmalı ve denetlenmeli, kadınlar İstanbul Sözleşmesi'nin öngördüğü şekilde önleyici ve koruyucu mekanizmalara erişebilmeli!

4- Erkek şiddeti artarken yetkililer ne yapıyor?

Dünyanın farklı yerlerinde çeşitli örnek uygulamalar görüyoruz. Fransa İçişleri Bakanlığı süpermarketlerde kadınlar için başvuru/danışma standları açıyor. Avustralya hükümeti korona virüsü krizi nedeniyle artan şiddeti önlemek ve mağdur kadınları desteklemek üzere 92 milyon dolarlık bir destek paketi hazırladı. Merak ediyoruz: Erkek şiddeti geçen yılın aynı ayına oranla %38,2 artmışken örneğin Aile, Çalışma ve Sosyal Politikalar Bakanlığı ne yapıyor? ALO 183 hattının acil şiddet hattına dönüştürülmesi veya kadına yönelik şiddetle ilgili acil hat oluşturulması gerekiyor. Aynı şekilde ALO 155'in gerekli hemen ihbarları alması ve vaktinde müdahale etmesi şart. Çünkü şiddet failleriyle aynı evlerde kalmak zorunda bırakılan kadınların aramak için ikinci bir şansı olmayabilir. Sığınaklarda hem kadınların hem çalışanların sağlıklarının nasıl güvence altına alındığı konusunda şeffaf bir süreç işletilmeli, test yapılmalı. Korona krizinin, şiddet gören kadınların sığınaklara kabulünün önüne geçmemesi, bir yandan da salgın riskinin en aza indirilmesi için neler yapılıyor? Kalabalıkların bir arada kalmadığı, düşük kapasiteli daha fazla alternatif sığınma alanı sağlanmalı. Ama bunun yerine, Diyarbakır Büyükşehir Belediyesi'ne atanan

kayyumun sığınak başvurularını durdurması veya belediye hesaplarının bloke edilmesi örneklerinde olduğu gibi, yerel yönetimlerin girişimleri ve mevcut mekanizmaları dahi engelleniyor. Halbuki kadına şiddet ile ilgili belediyeler dahil sorumlu tüm kamu kurum ve kuruluşları acil koordinasyon birimi oluşturmalı. Artan erkek şiddetine karşı alanda çalışan kadın örgütlerinin de katılımıyla acil önlem planı hazırlanmalı, çünkü koronavirüse karşı mücadeleyi ayrımcılıkla, ötekileştirmeye değil barış içinde, dayanışmayla kazanabiliriz!

5- Cezaevlerinde kimse virüsle baş başa bırakılmaz! Ama ya kadınların ve çocukların can güvenliği?

Baroların ilgili komisyonları cezaevlerinin kapasitesinin çok üstünde tutuklu ve hükümlünün bulunduğunu, hijyen koşullarının olmadığını açıkladı. Görüşlerin yasaklanmasıyla endişeli yakınları cezaevlerindekilerin durumlarından ancak haftada bir telefon konuşmalarıyla haberdar olabiliyor. Mahpusların sağlık hakkı için önlemler alınmalı, test uygulanmalı, dezenfektan, temizlik malzemeleri, maske, eldiven, kolonya verilmeli, su kotası kaldırılmalı, 24 saat sıcak su verilmeli. Yeterli sağlık hizmeti ve sağlıklı beslenme sağlanmalı, yemekler bunu gözeterek iyileştirilmeli. Karmakarışık ve son derece adaletsiz bir infaz düzenlemesiyle açık cezaevinde olan, kadınları veya çocukları yaralamış, öldürmüş, zarar vermiş olan erkeklerin cezaevinden çıkmasının önü açılırken kadınlara şiddete karşı başvurabilecekleri etkili bir koruma mekanizması sağlanmıyor. Koşullu salıverileceklerin veya izne çıkarılacakların nasıl denetleneceği, kadınların ve çocukların evlerine, bedenlerine ve hayatlarına yeniden musallat olmalarının nasıl engelleneceği açıklanmadan serbest bırakmak, kadınların koronadan değilse erkek şiddetinden ölmesine davetiye çıkarmaktır. Bir yandan da gazeteciler, siyasetçiler, politik tutsaklar sırf muhalif oldukları için virüse terk ediliyor. Çocuklu ve hasta mahpuslar arasında dahi bu ayırım yapılıyor. Cezaevlerindeki hasta ve yaşlı mahkumlar ile hamile ve çocuklu kadınlar ayırım gözetilmeksizin serbest bırakılmalı. Devlete karşı suç işlediği iddia edilenler, kronik hastalığı veya küçük yaşta çocuğu olsa bile salgın riskiyle karşı karşıyayken, bir kadını yaradığı için cezaevinde olan erkekler o kadınların yaşadığı evlere hiçbir tedbir alınmadan geri gönderiliyor. Biz öncelikle yaşamı savunuyoruz. Cezaevlerinde kimse can güvenliklerinin sağlanmadığı koşullarda tutulmamalı, ama kendilerine şiddet uygulayan erkekler cezaevinde olduğu için rahat nefes alan kadınların can güvenliği de tehlikeye atılmamalı.

6. Hepimiz için, sağlıkçuların sağlığı korunsun!

Korona günlerinde halk sağlığı için en büyük mücadeleyi veren sağlık çalışanları büyük risk altında. Koruyucu ekipmanları yetersiz, yaygın test uygulanmıyor, hasta bilgileri saklanıyor. Sağlık sektörünün parçası olan, temizlik işçileri, hasta bakıcılar, sekreterler, laboratuvar teknikerleri, yemekhane personelleri sağlık iş kolunda görünmedikleri için bu süreçte hemşire ve doktorlar için alınan özel önlemlerden faydalanmıyor ve ayrımcılığa maruz kalıyor. Her an virüsün bulaşması ve bunun yayılmasına vesile olma endişesi ile yaşamaları yetmezmiş gibi evlerine gittiklerinde yemek, bulaşık, çamaşır ve diğer ev işleri ile çocuk ve yaşlı bakımı da üstlerine yıkılıyor. Bu şartlar altında nasıl önlem almaları ve kendilerini korumaları beklenebilir? Sağlık çalışanlarının koruyucu ekipmanları sağlansın, yaygın test uygulansın, sağlık çalışanlarının çocuklarının bakımı için devlet sorumluluk alsın, virüsün evlere yayılmasını önlemek için sağlık çalışanlarının barınma sorunu çözülsün! Ayrıca, KHK ile işten atılan ve atama bekleyen sağlık emekçileri hemen ve hiçbir şart gözetmeden görevlerine başlatılsın!

13 Mart

Cumhurbaşkanlığı İdari İşler Başkanlığı tarafından kamu kurum ve kuruluşlara gönderilen tebligatta okul öncesi ve ilköğretimde çocuğu bulunan kadınlara yıllık izin verilmesi ibaresi yer aldı. Bu tebligatla çocukların bakım yükü devlet tarafından kadınlara yıkılmış oldu.

20 Mart

Mersin'de evlilik teklifini reddettiği erkek tarafından sistematik olarak psikolojik olarak şiddete ve tehdide maruz bırakılan bir kadın, erkeğin marketini yaktı.

22 Mart

Kadın Savunma Ağı mağazaların kapatılmasının ardından işçilerin depolara yönlendirilmesini protesto etmek ve internet alışverişlerin artmasıyla depo işçilerinin artan iş yükünü engellemek amacıyla tüketme işçiler ölüyor çağrısı yapıldı.

24 Mart

Kadın örgütleri meclise gelmesi planlanan infaz paketine karşı açıklamalar yaptı. Bu konu hakkında "Cinsel Suçlarda İndirim Olmaz" diyerek sosyal medyada gündem çalışması yaptı.

30 Mart

HSK Genel Kurulu "6284 sayılı kanun kapsamında verilen tedbir kararlarının yükümlülerin korona virüs kapsamında sağlığı tehdit etmeyecek şekilde değerlendirilmesi gerektiğine" karar verdi. Kadın örgütleri açıklamalar yaptı ve aynı gün akşamına twitterda #Karantınada6284Yaşatır diyerek sosyal medya eylemi yaptı.

30 Mart

Kadınlar her pazartesi gününü Mor pazartesi ilan etti ve sosyal medya kampanyası başlattı. Her hafta seçtikleri konularla kadınların taleplerini gündemleştirdi. İlk hafta eylemlerin konusu sağlık çalışanı kadınların talepleri oldu.

30 Mart

Sabiha Gökçen Havalimanı'nda temizlik işçileri tazminat hakları verilmeden işten çıkarıldı. İşçiler haklarını alabilmek için eylem yaptı ve bir kadın işçinin isyanı gündem oldu: "Onlar senin asgari ücretine el koyanlar"

1 Nisan

Diyanet İşleri Başkanlığı internet sitesinde kadınların sorumluluklarının hatırlatıldığı ve erkeklere "Kadınlara vurabilirsiniz" kelimesinin yer aldığı tavsiyeler yayınlandı.

1 Nisan

Simurg Kadın Kooperatifleri Birliği, Koronavirüs salgını nedeniyle kadın kooperatiflerinin ihtiyaç ve önerilerini paylaştığı bir çağrı hazırladı. 115 kadın kooperatifinin imzaladığı çağrıda kadın kooperatifleri için kamu desteği sağlanması yönünde çağrı yapıldı.

2 Nisan

Ankara Dikmen'de Ahmet Arif Parkı'nda boşandığı erkek Rıza Işık tarafından bıçaklanan Latife Tekin'in davası Ankara Adliyesi'nde görüldü. Virüs sebebiyle davaya katılmayan kadınlar dayanışma videolarını ve fotoğraflarını çekerek dayanışma mesajlarını sosyal medyadan yayınladı. Fadime Tekin davasını takip etti.

4 Nisan

31 Mart 2020 günü TBMM Başkanlığı'na verilen "Ceza ve Güvenlik tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun" teklifi sabaha karşı kimi değişikliklerle birlikte geçti.

5 Nisan

Kadınlar Birlikte Güçlü'nün çağrısıyla Mor Pazartesi "Ücretli İzin Hemen Şimdi" talebiyle yapıldı. Türkiye'nin birçok ilinden kadınlar sosyal medya eylemiyle taleplerini duyurdu.

5 Nisan

TBMM'de görüşülmeye devam eden infaz paketinin cinsel suçları ve erkek şiddetini meşrulaştırması ve siyasi tutuklara ayrımcılık içermesi sebebiyle kadınlar #İnfazYasasınıGeriÇekin etiketiyle infaz paketine karşı sosyal medya eylemi yaptı.

6 Nisan

İstanbul'da Kadın Savunma Ağı üyeleri; Aile, Çalışma ve Sosyal Politikalar İl Müdürlüğü önünde koronavirüse karşı etkin politika üretmeye talebiyle eylem yaptı.

8 Nisan

İnfaz paketi TBMM Genel Kurulu'nda görüşülmeye başlandı. Kadın örgütlerinden gelen tepkiler üzerine AKP'li Cahit Özkan "Kadına yönelik şiddet suçları ve çocuk istismarının" paket kapsamında olmadığını açıkladı.

9 Nisan

Zoom üzerinde her ilden kadın platformlarının, feministlerin, kadın örgütlerinin katılımıyla Türkiye Kadın Buluşması gerçekleştirildi. Kadınlar aldığı karar ile Korona Günlerinde Kadınlar Birlikte Güçlü adlı metni imzaya açtı.

9 Nisan

İçişleri Bakanı Süleyman Soylu, Star TV'de katıldığı canlı yayında "aile içi tartışmalar artmış olabilir" dedi.

10 Nisan

Kadın örgütlerinin de bileşeni olduğu "Akkuyu Nükleer Santralinde Tüm Çalışmaları Derhal Durdurun" denilerek Mersin Nükleer Karşıtı Platform change.org üzerinden imza kampanyası başlattı.

10 Nisan

Açıklanan verilere göre, fiziksel şiddet %80, psikolojik şiddet %93, sığınma evi talebi %78, komşu ihbar bildirimleri %100, hukuki destek alamayan kadın %96 arttı.

GIDA

GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK GIDA KRİZİ KAPIDA MI?

COVID 19 salgınına dair yapılan tartışmalardan bir tanesi de yakın zamanda bizi bir gıda krizinin beklemesidir. Başta FAO olmak üzere tüm dünyada bu konuda çeşitli uyarılar, çeşitli tartışmalar yapılmaktadır. Daha şimdiden bir çok ülke çeşitli gıda maddelerine ithalat-ihracat yasakları, kısıtlamaları koymuş durumda.

Salgın sürecinde sağlıklı, güvenilir ve nitelikli bir beslenme hakkına erişebilmek için neler yapılması gerektiği üzerine bir çok gıda, tarım ve hayvancılık uzmanı görüş bildiriyor. Ülkemizde ise Tarım ve Orman Bakanlığı tarafından yürütülen çalışmalar şu ana kadar olan kısmıyla üreticilere, tüketicilere çok da güven vermedi.

Tarım ve Orman Bakanlığı bünyesinde kurulan COVID 19 Komisyonu 9 bilim kurulu üyesinden oluştu. Üyeler gıda ve veterinerlik alanından olunca “neden ziraatçi üye yok” tartışmaları bilim kurulunun eksik kurulduğuna dair izlenim oluşturdu.

Şu ana kadar Bakanlığın açıkladığı 3 temel önlem paketi bulunuyor.

- > Tohumluk hibesi
- > Hazineye ait tarım arazilerinin kiralanması, satışı
- > Bazı ürünlerde stok yapılması

Bakanlık tarafından alınan önlemler alandaki birçok oda, birlik ve sendika tarafından eleştirildi. Alınan önlemlerin gıda, tarım ve hayvancılık alanında yaşanan sıkıntılar için bir çözüm oluşturmayacağı, basit birer kandırmacadan oluştuğu dillendirildi.

> Ziraat Mühendisleri Odası ekilebilir tüm arazileri üretime kazandırmak için Tarım ve Orman Bakanlığı tarafından başlatılan yüzde 75 hibe tohum desteğinin verileceği illerin hangi kriterlere göre belirlendiğinin açıklanmasını istedi.

> Çiftçi-Sen, Tarım ve Orman Bakanlığı'nın tohum desteklerini eleştirerek, yalnızca 21 ilin ve 7 ürünün belirlenmesinin yeterli olmadığını, Türkiye'nin gıda ihtiyacına ve bu illerin tarımsal üretim kapasitesine baktığımızda bunu anlayabiliriz dedi.

> CHP Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer, Tarım Bakanlığı tarafından uygulanan "tohumluk hibesi", "hazineye ait tarım arazilerinin kiralanması, satışı" ve "bazı ürünlerde stok yapılması" uygulamalarını eleştirdi. Gürer illerin özelliklerine göre her yıl bütçeden tohum desteği için fide ve fidan dağıtımını için pay ayrılıyor. Var olan bir uygulama devam ediyor. Artı sağlanan ne diye sordu. AKP döneminde 3,5 milyon hektar tarım arazisinin devre dışı kaldığını hatırlatan Gürer, bu alanların özellikle yerli ve yerel tohumla geri kazanılabilecek olanlarının tekrar tarım alanı kılınması gerektiğini söyledi.

> Tarım ve Orman Bakanlığı ekilebilir tüm arazileri üretime kazandırmak için 21 ilde yüzde 75 hibe tohum desteği vereceğini açıkladı. 21 il dışında kalan illerden ise konuya tepki geldi ve belirlenen illerin hangi kritere göre belirlendiğinin belli olmadığını Marmara'da Çanakkale dışında hiçbir il kapsama giremezken Tekirdağ bölgesinde ise hiçbir ilin kapsama alınmaması garipsendi.

> Beklenen gıda krizine karşı önlemler kapsamında Tarım ve Orman Bakanlığı ile Çevre ve Şehircilik Bakanlığı ortak bir çalışma yaparak Hazine Arazilerinin tarımsal üretime açılacağını açıkladı. Bekir Pakdemirli ilk etapta 9 milyon 700 bin metrekare bir alanın üretime açılacağını söyledi. Tarımsal arazilerde ölçü birimi olarak hektar, dönüm kullanılırken Bakan'ın açıkladığı arazinin hektar karşılığı 970 hektar olması şaşırttı. 970 hektar arazinin hepsine buğday ekense bile toplam buğday üretiminin 10 binde 2'sini üretebiliyorsunuz.

Diğer yandan ise COVID 19 salgınına karşı AKP iktidarının aldığı ekonomik önlem paketleri kapsamında bizzat Erdoğan tarafından açıklanan 2020 destekleme primlerinin erken ödeneceği vaadinin de koca bir yalandan ibaret olduğu ortaya çıktı.

> Tarımsal desteklerin ödenmesine ilişkin uygulama şöyle işliyor. Çiftçi üretim yapmadan önce çiftçi kayıt sistemine hangi ürünü ekeceğini bildiriyor. Üretimi yapıyor, ürününü hasat ettikten sonra satıyor. Çiftçiye bu ürüne ilişkin destek bir yıl sonraki bütçeden ödeniyor. Yani 2019 yılında üretilen, satılan ürünlerin desteği 2020 yılı bütçesinden ödeniyor. Ödemesi 2020 yılında yapılırsa da aslında destek 2019 ürününe ait. Bazı yıllar bütçede para kalmadığı için iki yıl sonra ödenen destekler de var. Örneğin 2018 buzağı desteği 2020 bütçesinden ödenebildi.

> Tarım ve Orman Bakanlığı' nın 2020 tarımsal destekleme bütçesi 22.1 milyar lira olarak Türkiye Büyük Millet Meclisi'nden geçti. Yılbaşından 17 Nisan 2020'ye kadar çiftçiye ödemesi tamamlanacak destek tutarı 9 milyar lira. Çiftçinin 2019 ürünü için devletten alacağı 13.1 milyar lira ise bekliyor.

COVID 19 salgınının ekonomilere vurduğu darbeyle birlikte döviz kurlarında oluşan yükseliş, uluslararası ticaretteki kısıtlama ve tedarik zincirindeki kesintilerin etkisi dışı bağımlı olunan başta gübre, zirai ilaç ve yem fiyatlarında ani yükselişe sebep oldu. Bir de işin içine "fırsatçılar" (Yem Sanayi örneğın) girince iş içinden çıkılmaz bir hal aldı.

Örneğın Türkiye Süt Üreticileri Merkezi Birliğı Başkanı Tefvik Keskin yem fiyatlarına gelen zammı eleştirirken yem sanayicilerini krizi fırsata çevirmekle suçladı.

> Yem fiyatları son 1 ayda artış gösterdi. Etlik piliç yemi ton bazında 2300 liradan 2410 liraya, yumurta yemi 1925 liradan 2010 liraya, süt yemi 1490 liradan 1560 liraya, besi yemi 1390 liradan 1460 liraya çıktı.

Zirai ilaçlarda da durum çok farklı olmadı. COVID 19 salgını ile mücadele günlerinde yerinde durmadan artış gösteren diğeri ürün ise gübre oldu.

> Yabancı ot mücadelesinde kullanılan zirai ilaç yaklaşık yüzde 28 zamlandı.

> Üre gübresi yaklaşık yüzde 30 zamlandı.

> Amonyum Sülfat yaklaşık yüzde 25 zamlandı.

Yem sanayi ise kendini savunurken yem sanayinde kullanılan hammaddelere gelen zamları öne sürdü. Mısır,full fat soya, soya küspesi, kanola küspesi, mısır grizi, buğday kepeğı, yemlik buğday, ham hağ, 28 protein ATK, PTK, melas ve DDGS gibi hammaddelerde son 1 ayda zamlandı.

Tarımsal ve hayvansal ürün için kullanılan hammaddelerindeki artış temel tarımsal ürünlerde de artışa neden oldu.

> Uluslararası Tahıl Konseyi Raporuna göre 16 Mart – 8 Nisan arasında; Buğday yüzde 5-10, Mısır yüzde 1-5, Arpa yüzde 3-5, Soya yüzde 5-8, Pirinç yüzde 7-18 arasında zamlandı.

> Bursa Kasaplar Derneğı'nin yaptığı açıklamaya göre ise et fiyatları son bir ayda ortalama 8 lira artış gösterdi. 42 lira olan kemiksiz kuşbaşı et 50 lira, 38 lira olan kasaplık köfte 45 liraya çıktı.

> Türkiye Kasaplar Federasyonu ise salgın süresince kırmızı ete zam yapılmayacağını açıklayarak zam haberlerinin provokatif amaçlı yapıldığını ilan etti.

Tarım ve Orman Bakanı Pakdemirli stoklarında yeterli miktarda et bulunduğu açıklamaları yaparken kimi kesimler de Bakanı etleri stoklayarak çürütmekle suçladı.

COVID 19 salgını süresince uluslararası ticaret kısıtlamaları, çeşitli ürünlerde dışarıya bağımlı olmamızdan kaynaklı endişe yarattı. Geçtiğimiz günlerde TÜİK tarafından açıklanan Bitkisel Ürün İstatistikleri Raporu bu bağımlılığı ortaya koyuyordu. Buğday, mısır, ayçiçeği, pirinç ve et gibi ürünlerde ithalat yapan ülke konumundayız.

> Buğday üretimi 2015 yılında 22,6 milyon ton iken 2019 yılında 19 milyon tona düştü.

> Mısır üretimi 2015 yılında 6,4 milyon ton iken 2019 yılında 6 milyon tona düştü.

> Yine TÜİK'in açıkladığı bir başka istatistik olan Bitkisel Ürün Denge Tabloları'nda Türkiye'nin bu tarım ürünlerindeki ticaret verilerine baktığımızda buğday, ayçiçeği, mısır ve pirinç ürünlerinin hepsinde 2015'ten 2018'e geldiğinde ithalatın oldukça arttığı gözlemleniyor. Buğday ithalatının üç yılda yaklaşık 2,2 milyon ton artış göstermesinin yanı sıra, üç yılda mısır ithalatında 3 milyon ton, ayçiçeği ithalatında yaklaşık 400 bin ton, pirinç ithalatında da yaklaşık 200 bin tonluk artış yaşanmış.

> Avrasya Ekonomik Konseyi'nin ihracat yasakları alındı. İhracatı yasaklanan ürünler arasında ekmeklik buğday yok. Bu nedenle Türkiye buğday ithal etmek isterse bir sıkıntı yaşamayacak görünüyor. Ancak, Rusya'dan ithal edilen kepek, ayçiçeği çekirdeği ve soya ithalatı Haziran'a kadar yapılamayacak.

> Rusya, bu veriler ile dünyanın en büyük buğday ihracatçısı konumunda. Bu nedenle ihracata yönelik aldığı her karar dünya hububat piyasalarını etkileyecektir. Bundan en çok etkilenecek ülkelerden birisi de Türkiye'dir. Türkiye, 2019 yılında yaklaşık 10 milyon ton buğday ithal etti. Bunun yaklaşık yüzde 80'ni Rusya'dan. Rusya'nın ihracata ilişkin kararı buğday fiyatını artırıyor. İthalatın faturası kabarıyor.

Aynı biçimde Türkiye’de bazı ürünlerde ihracat kısıtlamaları ve yasakları koymuş durumda.

> Türkiye de bazı ürünlerde ihracatı özel izne bağladı. Aslında fiili olarak yasakladı demek daha doğru. Bu ürünler soğan, patates ve limon. Soğan ve patatesle ilgili karar bu yılın hemen başında alındı. Bu iki ürüne ilişkin karar koronavirüs ile ilgili değildi. 2018 ve 2019’da soğan ve patates ithalatı yapan Türkiye, Ocak ayı başında stoklarına bakarak, tekrar ithalat yapmamak için ihracata sınırlama getirdi.

> Limon ihracatına ilişkin sınırlama ise yeni. İhracatçı Birlikleri’nin üyelerine yaptıkları duyuruya göre ağustos ayına kadar limon ihracatı özel izne bağlandı. Yine stok durumuna bakılarak ve limonun C vitamini içeriği nedeniyle koronavirüse karşı tüketiminin artması, yoğun talep görmesi nedeniyle limon ihracatı fiili olarak durduruldu.

Bir diğer önemli konu ise üretilen ürünlerin tarladan nasıl toplanacağı konusu oldu. Yıllardır tarımsal alanda mevsimlik ve göçmen işçilikten faydalanan Türkiye tarımı iller arası ve ülkeler arası dolaşımın kısıtlanmasının ardından kara kara düşünmeye başladı. Karadeniz Bölgesi’nde çay ve fındık toplama işinde faydalanan Gürcü tarım işçilerinin gelememesi durumu Karadenizli üreticileri kara kara düşündürüyor. Anadolu ve Ege’de ise Kürdistan Bölgesi’nden gelen on binlerce mevsimlik tarım işçisi için formül aranıyor.

> İçişleri Bakanlığı 20 yaş altı için koyduğu sokağa çıkmama yasasını mevsimlik tarım işçileri için esneterek onları kapsam dışına aldı. Yine İçişleri Bakanlığı tarafından yayınlanan genelge ile mevsimlik tarım işçilerinin seyahat engeli kaldırıldı.

İçişleri Bakanlığı İller İdaresi Genel Müdürlüğü’nden gönderilen yazıda ise konuyla ilgili şu önlemlerin alınacağı belirtildi:

Valilerin başkanlığında kurulan komisyonlarca tarımsal üretim için şehirlerarası seyahat etmesi gereken işçiler belirlenecek, hem çıktıkları şehirde hem de vardıkları şehirde sağlık kontrollerinden geçirilecekler.

Mevsimlik tarım işçilerinin konaklayacakları tesis/konteynır/-çadırlarda yatak aralarının en az 1,5 metre olacak şekilde yerleştirilmesi, sosyal alanlarda kişiler arası sosyal izolasyon mesafesinin (en az 1,5 metre) korunması, kapalı alanın sıklıkla havalandırılması, havalandırılmıyor ise mesafelerin artırılması (en az 3 metre) kurallarına uyulacak.

Mevsimlik tarım işçilerinin konakladıkları alanlar yerel yönetimlerce düzenli olarak dezenfekte edilecek.

Tarımsal üretimde 65 yaş üstü çiftçinin olması ve 65 yaş üstü kişilerin sokağa çıkma yasağı yine İçişleri Bakanlığı tarafından fiili olarak esnetildi.

Kimi yerlerde Çiftçi Kayıt Sistemi (ÇKS) belgesi olan 65 yaş üstü çiftçilere sadece tarlalarına gitmeleri için izin verildiği belirtilirken kimi yerlerde jandarmanın 65 yaş üstü çiftçinin toprağını ekmesine izin verilmediği aktarıldı.

Şehirler arası seyahat engelinin bir diğer mağdur üreticileri ise hayvancılıkla uğraşanlar oldu. Yine İçişleri Bakanlığı bir genelge ile hayvancılıkla uğraşanlar için de yasaklarını esnetti.

1- Kış aylarında konakladıkları illerden hayvanlarını otlatmak üzere başka illere yaya ya da motorlu ulaşım araçlarıyla gidecek olan "göçerler", ilgili mevzuatında belirlenen izinler alınmak kaydıyla 01 Mayıs 2020 tarihinden sonra müsaade edilecektir.

2- Arıcılıkla iştigal eden kişilerin faaliyetlerine ilgili mevzuatında getirilen kurallara uymaları halinde herhangi bir kısıtlama getirilmeyecektir.

3- Gerek arıcıların gerekse göçerlerin şehirlerarası intikale başlamadan önce başta ulaşım araçları olmak üzere ilgili ekipmanlarını dezenfekte ettirmeleri ve kendileri ile ilgili sağlık kontrollerini yapmış olmaları şarttır.

4- Göçerler ve arıcıların gittikleri yerlerde mümkün olduğunca yerel halkla temas etmemeleri için gerekli önlemler alınacaktır.

Tüm bu gelişmelerin dışında gıda, tarım ve hayvancılık alanında yaşanan diğer kimi gelişmeler ise şöyle;

> Antalya Tarım Konseyi tarafından hazırlanan Tarım Raporu'nda koronavirüse karşı tarım sektörüne yönelik alınacak önlemler kapsamında "üretim devam kredisi" verilmesi ve üreticilere "koronavirüs tazminatı" ödenmesi talep edildi.

> Urla İskele Su ürünleri Kooperatifi Müdürü Murat Erginer, 65 yaş üstü balıkçıların balığa çıkmadığını ancak diğer balıkçıların denize açıldığını belirterek şunları anlattı: "Kıyı balıkçılığı açısından balığın az olduğu bir dönemdeyiz. Bizim için özellikle Ege Bölgesinde sezon bir ay sonra başlar. Özellikle restoranlarda, otellerde yaygın olarak tüketilen kaliteli balıkların fiyatında büyük düşüş var. Kırmızı barbunun kilosu 80-100 lirayken şimdi 60-70 liraya düştü. Talep çok düşük, çünkü oteller, restoranlar kapalı. Koronavirüsle ilgili süreç devam ederse sadece İzmir'de binlerce balıkçı var. Çok ciddi sorunlar yaşanır. Sadece Urla Körfezi'nde 7-8 mezat(balık satış yeri) var. Çoğu kapalı. Bir ay sonra daha büyük sıkıntılar olacak bu nedenle önlem alınmalı.

> Kıyı balıkçılığının yaygın olduğu Ege Bölgesi'nde balık satışlarının yapıldığı mezatların çoğu kapandı. Koronavirüs önlemleri kapsamında kalabalık ortamın oluşmaması için mezatlar kapanırken, satışlar internet üzerinden veya birebir görüşme ile yapılıyor.

> BDDK verilerine göre; Üreticilerin bankalara borcu son bir yılda %11 artarak 119,3 milyar TL'ye, takipteki borcu ise aynı dönemde 4 milyar TL'den %40 artışla 5,6 milyar TL'ye çıktı.

> Doğa Koruma ve Milli Parklar ve Orman İşletme Müdürlüğü'ne bağlı yaklaşık 1300'e yakın kamp, dinlenme ve mesire alanı koronavirüs nedeniyle kapatıldı. Tesis işletmecileri mağdur oldu.

> Tarım ve Orman Bakanlığı'nın İran'dan karpuz ithal etmek için görüş istediği Sağlık Bakanlığı olumlu görüş verdi. CHP Tekirdağ Milletvekili Dr. İlhami Özcan Aygün ise karar tepki göstererek, "Adana'da yakında karpuz hasadı yapılacakken, Kovid 19'un çok yaygın olduğu İran'dan karpuz ithal etmek hem halk sağlığına hem Türk çiftçisine zararlıdır" dedi.

> CHP Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer seçim öncesi Ocak 2019'da 25 kuruşa çıkartılan Mayıs 2019'da tekrar 10 kuruşa düşürülen çiğ süt prim desteğinin virüsle mücadele günlerinde yalnız 5 kuruş artışla 15 kuruşa çıkarılmasını eleştirdi. Süt üretiminin girdi maliyetlerinin iki katına çıktığını belirten Gürer, Bakan Pakdemirli'yi süt üreticilerinin sorunlarını görmezden gelmekle suçladı.

Sonuç olarak..

COVID 19 salgınına karşı gıda, tarım ve hayvancılıkta alınan önlem ve tedbirler hala işin ciddiyetinde olmadığını gösteriyor. Tüm dünya olası bir gıda krizini tartışırken AKP iktidarı asıl alması gereken tedbirlerin etrafından dolaşmayı, sayılarla oynayarak şaşırtmaca yapmaya devam ediyor. Tarımsal ve hayvansal üretimin zamana ve mevsime bağlı konular olduğu gerçeğini ise atlıyor. Yarın çok geç olacak ki bu geç olma aylarının başındayız. Oda, birlik ve sendikaların taleplerine kulak verilmezse ciddi bir gıda krizinin kapıda olduğunu söylemek mümkün olur.

Bu nedenle de ülkedeki tarım ve işlenmiş gıda ürünleri stokunun miktar ve ürün çeşidi açıklanmalıdır. Bu yapılmadan halkın gıda ihtiyacının dışarıya bağımlı kalmadan yeni sezonda nasıl planlanabileceği açığa çıkmaz.

Şu anda birçok üretim bölgesinde ne üretileceği şirketlerin hammadde ihtiyaçlarına göre belirlenmiş durumda. Sözleşmeleri yapıldı. Bu nedenle çok geç olmadan yaşadığımız salgın dönemi ve sonrası için halkın temel besin ihtiyacını karşılamaya dönük yeni üretim kararlarının alınması zorunludur. Tabii ki üreticilerin ihtiyacı olan teşvik ve destekler de acilen verilmelidir.

AKP İktidarı tarafından yapılmayan bir diğer konu ise bu süreçte kent arazilerini belediyeler kanalıyla halka açmak olmalıydı ama maalesef bu alanda da henüz bir girişim yapılmış değil.

İthal ürünlere dayalı üretilen tarımsal ve hayvansal gıdalarda fiyat artışları kaçınılmaz görünüyor. Benzer şekilde bu gıdalarda stokçuluk olasılıkları da var. İhracata dayalı ürünlerde ise ihracat kısıtlılığından kaynaklı yerli piyasada arz artacağı için fiyat düşüşleri olacak. Örneğin domates şu anda 1 lira ucuzlamış durumda.

Göçmen işçiler bu sene olmayacak gibi görünürken mevsimlik işçiler için de durum sıkıntılı. Bilindiği gibi mevsimlik işçiler çoluk çocuk yola düşüp, oldukça sağlıksız koşullarda barınıyorlardı. Çocukları yanlarına alamamaları, seyahat için gerekli prosedürün çokluğu ve gittikleri zaman karşılaştıkları sağlık barınma koşullarını dikkate alarak bu sene mevsimlik işçiliğe gitmeme eğilimleri artacaktır.

EKOLOJİ

VİRÜS BAHANE

RANT VE YIKIM ŞAHANE

Koronavirüs ile mücadele ilan edildiğinden bu yana AKP iktidarı, doğayı katletmeye, yağma ve talan projelerine ara vermedi. Bir yanda ihaleler sürdürülürken diğer yanda ihalesi yapılan projelere başlandı. Mega proje olarak adlandırılan ve toplumun büyük kısmının karşı çıktığı Kanal İstanbul İhalesi de yine bu süreçte yapılması, tepkilere neden oldu. Tüm dünyada ekolojik kriz, doğa krizi ve çevre sorunları tartışılıp, kapitalizmin getirdiği aşama tartışılırken AKP İktidarı ve yandaş şirketler adeta krizi fırsata çevirmek için kollarını sıvadı. Bu süreçte devam eden hukuki süreçlerde kazanımlar, her şeye rağmen küçük direnişler de oldu. Çevre, doğa ve ekoloji alanında son bir ayda yaşanan gelişmeler şöyle;

“Korunan alanların tespit, tescil ve onayına ilişkin usul ve esaslara dair yönetmelikte değişiklik yapılmasını dair yönetmelik” 31070 Sayılı Resmi Gazete’de yayınlanarak yürürlüğe girdi. Söz konusu yönetmelik ile milli park, tabiat parkı, tabiat anıtı, tabiatı koruma alanı ve sulak alanların tescil, onay ve ilanı ile tabiat varlığı, doğal sit alanı ve özel çevre koruma bölgelerinin tespit, tescil, onay, değişiklik ve ilanına dair usul ve esaslarında değişikliğe gidildi.

ANKARA - ODTÜ’de kazanım elde edildi. Kavaklık arazisi üzerine yapılacak 2 bin kişilik yurt protokolü Ankara 11.inci İdare Mahkemesi tarafından hukuka aykırı bulundu. Protokol iptal edildi. Öğrencilerin 311 günlük direnişi kazanımla sonuçlandı.

ANKARA - Ankara Gölbaşı’nda boş bir arazide 20 köpek ölü bulundu.

KONYA - Ilgın Termik Santrali’ne hizmet etmesi için kurulması planlanan kömür ocakları Konya 2. İdare Mahkemesi tarafından engellendi.

ARTVİN – Koronavirüs’e karşı “Evden çıkma!” çağrılarına rağmen Cengiz Holding Artvin Cerrattepe ve Murgul’daki maden sahalarında çalışmalarını sürdürüyor. Yine Artvin Yusufeli’nde HES çalışmaları da başladı.

İSTANBUL – İstanbul Bölge İdare Mahkemesi, İBB’nin Haydarpaşa ve Sirkeci Gar Alanları ihalelerine yaptığı itirazı red etti.

KASTAMONU – Cide İlçesi Loç Vadisi’nde yapılacak olan HES için ÇED raporunda ikinci kez verilen “Olumlu” kararı Kastamonu İdare Mahkemesi tarafından red edildi.

MUĞLA – Ula İlçesi’ne bağlı Çıtlık Ormanı’nda ağaç kesimi yeniden başladı. Alana gitmek isteyen köylülerin önünü jandarma kesti.

MANİSA – Alaşehir’de yapılması düşünülen JES’lerle ilgili Manisa 2. İdare Mahkemesi yürütmeyi durdurma kararı verdi.

İSTANBUL – Şile ile Kandıra arasında yapılması planlanan Sungurlu Barajı ve HES projesi için Çevre ve Şehircilik Bakanlığı’nın ÇED raporunda “Olumlu” kararı çıktı. 2 köy sular altında kalacak, 16 köy etkileyecek ve 34.500 ağaç katledilecek.

ORDU – İlküvez’de katı atık bertaraf tesisleri yapımına karşı direnen köylülerden Emine Elik, 3 günlük gözaltı süreci sonunda serbest bırakıldı.

DENİZLİ – Pamukkale Üniversitesi Rektörlüğü, Yerli Tohum ve Bitki Üretim Merkezi’nin tarlasına sosyal tesis yapma kararı aldı. Karara direnen öğretim üyelerine rağmen karar uygulamaya geçirildi.

ANKARA – TÜİK tarafından yapılan hesaplama göre Türkiye’nin 2018 yılı sera gazı emisyonu 1 yıl öncesine göre % 0,5 geriledi.

BURSA – Yenişehir İlçesi Kirazlıyayla Köyü’nde maden şirketinin saha geliştirmek için ağaç kesmesine köylüler tepki gösterdi. Köylülere jandarma müdahale ederken, köye giriş ve çıkışlar kapatıldı.

ÇANAKKALE – Kazdağları’ndaki çadırli direniş devam ediyor. Her cumartesi kent merkezinde yapılan el ele insan zinciri eylemleri ise sosyal medyaya taşındı. Her cumartesi 15.00’te belirlenen bir etiketle sosyal medya eylemleri devam ediyor.

İZMİR – ŞPO İzmir Şubesi, Korunan Alanların Tespit, Tescil ve Onayına İlişkin Usul ve Esaslara Dair Yönetmelik’te yapılan 16.03.2020 tarihli değişiklikle ilgili Foça, Urla ilçeleri ile Karaburun, Çeşme yarımadaları ve Gediz Deltası’nın bozulmasının önünün açıldığını duyurdu.

MERSİN – Akkuyu’da yapılan nükleer santral inşaatının devam ettiği ve yeni alınan işçilerle işçi sayısının 10 bine yaklaştığı duyuruldu.

ESKİŞEHİR – Koronavirüs salgın sürecine rağmen Koza Altın İşletmeleri'nin Kaymaz Altın ve Gümüş Madeni İkinci Maden Atık Depolama Tesisi projesi için ÇED raporu yayınlandı.

ÇANAKKALE - Çanakkale'de faal olarak çalışan beş kömürlü santralin yanı sıra planlanan çok sayıda santral olduğuna dikkat çeken Kazdağı Doğal ve Kültürel Varlıkları Koruma Derneği, kömür karşıtı mücadelelerini büyütmek için kampanya başlattı.

ZONGULDAK - Çaycuma'nın Çayır Köyü'nde, doğal sit olarak koruma altında bulunan Çayır Mağarası'nın tam üstünde yapılan sondaj çalışması, köylülerin tepkisiyle karşılaştı. Olay yerine giden jandarma, sondaj ekibini sahadan çıkardı.

BURDUR - Millet Bahçesi ihalesini alan firma, inşaat faaliyetlerine başladı. Firma, Salda Gölü çevresine konteynerler getirdi, beyaz çizgilerle bazı alanlar belirledi.

ANKARA - Cumhurbaşkanı kararıyla, Adana'dan 9, Artvin'den 1, Bolu'dan 3, Erzurum'dan 7, Eskişehir'den 3, Giresun'dan 35, Kahramanmaraş'tan 20, Kastamonu'ndan 1, Konya'dan 35, Kütahya'dan 7 ve Trabzon'dan 5 alan olmak üzere, 11 İlde toplam olarak 14 milyon 92 bin 800 metrekarelik alan "yayla alanı" olmaktan çıkarıldı.

BATMAN - Ilısu Barajı'nın su toplaması sonucunda, 40 köyün bütünüyle sular altında kalırken, 60 köyde de evlerin ve tarım arazilerinin büyük bir bölümünün suya gömüldü. AKP iktidarı Hasankeyf için yapılan son çağrılara kulak vermedi.

RİZE - Güneysu Gürgen köyünde halkın tepkisine rağmen HES projesini yürüten şirket, korona virüsü gündemini fırsat bilerek çalışmalarını hızlandırdı.

ÇANAKKALE - Kumarlar Köyü'nde baraj inşa etmek isteyen Doğu Biga Madencilik isimli şirket, köylülere mera alanlarını boşaltmaları için baskı yaptığı ortaya çıktı.

ANKARA - Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, 2020 yılı Mart ayı içerisinde toplam 37 adet proje için ÇED raporunda "Olumlu" kararı verdi. 2020 yılı Mart ayında "Olumlu" kararı verilen projelerden birisi, Afşin C Termik Santrali. Afşin C Termik Santali, Maraş'ın ilçesi Afşin'e yapımı planlanan üçüncü termik santral. Projeye ait ÇED raporunda, kömürün temiz bir yatırım modeli olduğuna dair ifadeler yer aldı.

COVID 19 SALGINININ
1 AYLIK BİLANÇOSU
11 MART - 11 NİSAN

- EMEK
- KADIN MÜCADELESİ
- GIDA&TARIM
- EKOLOJİ

